

***РОЗВАЖАННЯ НА 40 ДНІВ
ВЕЛИКОГО ПОСТУ
2016***

РОЗВАЖАННЯ НА 40 ДНІВ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

*Джерело: Книжка "Розважання на 40 днів Великого Посту," о. Клементій Сарницький, ЧСВВ,
(Добра книжка. Львів 2011) Передмова*

Найкориснішим із всіх є розважання про муки Христові, бо воно промовляє до нашої душі найвимовніше і торкається її найсильніше, Святі угодники Божі віддавали розважанню муки Христа Спаса, і звідси походить, що християнська релігія представляє, звичайно, святих з хрестом у руках. Розважаючи про Христові муки, зненавидимо гріх, навчимося всіх чеснот, наберемо сили й мудрості в досвідах. Це розважання розбудить у нашій душі співчуття до страждаючого Спасителя і стане джерелом багатьох заслуг. Святий Августин каже: «Одна сльоза, пролита над терплячим Спасителем, значить більше, як те, хто цілий рік постив би на хлібі і воді». Розважання про муки Христові стане джерелом невичерпних потіх для душ терплячих, опущених, а може й відсторонених людьми. Саме тому, що у них знаходиться «укрита манна», яка осолоджує всі прикrostі життя. При кінці кожного розважання знаходиться постанова, що є доброю для нашої душі, на котрому при кожному розважанні треба звертати увагу. Короткі приклади на щодень навчать нас, як собі цінували Святі Божі хрест і терпіння. Терпіння після науки апостола Павла будуть мірою нашої слави в небі. «Бо як ви є учасниками терпінь, так будете й – потіхи» (2. Кор..1.7). Крім того, з цією книжкою в руці відправите Хресну дорогу (цих 40 розважань є на те призначення). Одначе замість розважань можна для зміни 14 інших розважань їх собі відчитати, обходячи стації. Щоб здійснити відпуст, вистачає що-небудь розважати про муки Христові, відправляючи хресну дорогу. Як усі речі нові, до яких ми не звикли, мають спочатку якусь трудність, так само і в цій практиці буде нам, можливо, важко щоденно посвятити бодай хвильку, бодай чверть години на розважання муки Христової. Але поборимо цю трудність, посвятимо хвильку терплячому Господу Ісусу, Котрий нам посвятив усе, навіть останню краплю. Хто щонайменше чверть години щоденну посвячує на розважання, отримує раз на місяць повний відпуст. Умова: Сповідь і Святе Причастя. Венедикт ХІУ. 14 грудня 1764 р. Кров Найсвятішого Серця. Тут йтиме мова про спасіння нашої душі, а Господь Наш Ісус Христос винагородить нас своїми солодощами, які «Скуштуйте, і побачите, що солодкий є Господь» (пс. 9).

ПЕРШИЙ ДЕНЬ

Хрест Господа нашого Ісуса Христа і череп Адама

Розваж, що коли перший чоловік в раю згрішив і визнав свою провину, Господь Бог простив йому вину і вічну кару, за яку мав надолужити обіцяний Спаситель світу. Який милосердний є Господь Бог! Однак дочасної кари не відпустив чоловікові Господь Бог, а засудив його зі всіма його нащадками на всілякі терпіння, які ми тепер успадкували. І виказав Господь Бог присуд смерті на нього, кажучи: «В поті свого лица будеш їсти хліб, доки не вернеш до землі, з якої ти взятий; бо ти є порошок і в порошок обернешся» (Бут. 3, 19) Господь Бог хотів, щоб ті терпіння і смерть постійно нагадували чоловікові, яким великим злом є гріх, як коротка грішна розкіш тягне за собою безчисленні кари. Проте свята церква грецького обряду перед великим постом у неділю сиропутсну згадує про вигнання Адама з раю і при тому усі наслідки гріха, а особливо нещасну смерть... А свята церква латинського обряду на початку посту, відразу у першу середу, впровадила звичай посипування порошу на голову вірних, кажучи: «Пам'ятай, чоловіче, що ти є порохом і порохом обернешся!» Подумай над тими словами, бо і тебе повинні ті слова стосуватися, бо і ти із землі і в землю обернешся. Не можна одночасно служити світу, дияволу і Господу Богу, бо «ніхто не може служити двом панам», - каже Святе Письмо. Запитай власної совісті, а вона тобі скаже, скільки ти разів не лише забував Господа Бога, але й навіть може Його і ображав, а це через те, що попри службу Богові ти хотів служити й світові. Вона тобі відповість. Жалій за те і кайся, бо «ото тепер час догідний, ото тепер день спасення» (Кор.6,2). Давне повір'я каже, що на Гологофі, де був розп'ятий Ісус Христос, патріарх Ной погрібав чашу Адама, котру взяв зі собою на корабель. Проте знаходиться череп Адама під хрестом Господа Ісуса Христа, котрий мусів понести смерть, повну горя, і пролити Свою Кров, щоби нею змити провину із грішної голови чоловіка.

Постановлення: Щодня посвячу чверть години на розважання.

Приклад: Адон Треверський розповідає про святу діву і мучилицю Теклю, ученицю святого Павла: злобні мучителі викопали великий рів, наповнили водою і напустили до нього чимало їдких вужів і гадюк. В той рів хотіли її вкинути, але вона зробила на собі знак святого хреста, скочила сама у ту прірву і вужів зроздражнювала. Але знак святого хреста був для неї щитом не лише тому, що не допустив, щоби вужі діткнулися її дівочого тіла, але вчинив так, що гадюки задавалися її почитати. Таку силу має знак святого Хреста.

ДРУГИЙ ДЕНЬ.

Господь Ісус Христос носить хрест у Своїму Серці.

Розваж, що Господь наш Ісус Христос вже з дитинства носив хрест у Найсвятішому Своїму Серці. Бо хоча тілом був дитиною, але що був Богом і уживав силу розуму, то завжди мав перед очима свою муку і в своєму серці в найдрібніших подробицях відчував її гіркість. Проте часто на образках бачимо Дитятко Ісуса із хрестом у руці. І тому кличе Ісус Христос через Пророка: «бо біль мій перед лицем моїм є завжди» (Пс. 37,18). Одна побожна особа скаржилася перед Ісусом Христом на довгий час своїх терпінь. «Господи Ісусе, ти лиш три години терпів, а як давно терплю». Ісус Христос відповів їй на це: «Нерозумна, я з часу свого втілення носив завжди хрест у серці». Давнє повір'я каже, що Ісус Христос ніколи не засміявся. Якщо багато на світі є людей, котрі хотіли би ціле життя сміятися, веселитися і вести життя мотилі, котрий, перелітаючи із однієї квітки на іншу, всюди висмоктує солод, а залишає лиш сам зародок знищення. О яка це небезпечна забава! Ісус Христос каже: «Горе вам, що тепер смієтеся, бо будете нарікати і плакати» (Лук. 6,25). Чому нас так застерігає Господь Бог? Бо чоловік не є сотворений для добра цього світу. А ні забави, а ні приємності, а ні гарні види, а ні найкращі вдалі розповіді, а ні строї, а ні маєтки, а ні ніяка інша земна річ не заспокоїть чоловіка. Господь Бог пригадує це так часто людям з цілою строгістю правди. Кілька літ тому справив один пан у Львові в часі м'ясниць гучний бал. О півночі коли всі гості добре розгулялися, господар дому небезпечно захворів. Викликано двох лікарів, що якраз були на тому балі, але жоден нічим не допоміг і хворий вмер на їх руках. По світлицях розійшлася вість, що господар дому нагло вмер. Всі кинулися до убиральні, щоби їхати до дому. Перед домом були лише два фіакри. Ніжні пані й панночки бродили в болевих черевичках по снігу, втікаючи з балу. Чоловік сотворений для Господа Бога. Він один зможе нас ошасливити. «Ти, Господи, сотворив нас для Себе, і неспокійним є наше серце, доки не спічне в Тобі», - каже святий Августин. Розваж це добре, любий читачу.

Постановлення: Не буду відчитувати всіх розважань з цієї книжки але лиш одне нащодень.

Приклад: Один молодець отримав від дуже побожної своєї матері хрестик від своєї матері і повісив його над своїм ліжком. Одного разу, коли допустився тяжкого гріха, Ісус заговорив із того хрестика до нього: «Ти грішиш, а я так тяжко терплю для тебе!» Ці слова вразили його, мов грім, і залишилися в його серці і пам'яті. Було це слово, як каже святий Павло: «Бо жива є мова Божа й сильна, і гостріша, ніж усякий обосічний меч, і проникає

наскрізь аж до розділу душі й духа та голови й мозку, і судить думки і розуміння серця. (Євр. 4, 12). Цей молодець згодом вступив до монастиря. Свій чудесний хрестик мав він завжди перед очима, і вдень і вночі цілував його, обливав слізьми, перепрошуючи Господа Ісуса за свої гріхи.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ.

Ісус Христос бажає терпіти.

Пригадай собі, що ніхто так не любив людей, як Господь наш Ісус Христос, бо «полюбивши своїх, що були на світі, до кінця їх полюбиш» (Ів.13,1), і ще ніхто не любив так Господа Бога, як Він. Але між ображеним Господом Богом і чоловіком була прірва. Господь наш Ісус Христос хотів поєднати Бога з чоловіком, а що це могло статися лише через Його муку, то бажав Він її цілим Серцем. «Лише хочу бути хрещений Хрещенням (кривавою мукою), як же Мені тяжко, доки не скінчиться» (Лк. 12,50). Ця мука представляється Йому в Гетсиманії в усій своїй жорстокості, так що Він сумує, тривожиться і обливається кривавим потом. Він однак не втікає перед жертвою, але каже до Отця: «Та не моя воля, а Твоя нехай буде» (Лк. 22,42). А ми не хочемо терпіти і тремтимо при згадці терпіння. Тим часом терпіти мусить кожен чоловік: один мусить терпіти хворобу, інший убогість, інший переслідування, інший є людям, ще інший є сам собі причиною терпіння. «хоча б ти хотів утекти на кінець світу, всюди знайдеш хрест і терпіння» - каже Тома з Кемпіс. І ти певно, любий приятелю, багато терпів у житті, а терпіння твої були тяжкі, бо у них не було тої згоди з волею Господа Бога, котре дуже полегшує терпіння. Здається, ти кидався, виривався, нарікав у своєму терпінні, а те все не лише не приносило тобі відради, але й ще додавало терпіння. До таких людей відзивається святий псалмоспівець: «даремне ви рано встаєте, встанете після сидження ви, що їсте хліб болю» (Пс. 124,2). Це значить, що якщо Господь Бог зішле на когось терпіння, воля Божа мусить на ньому сповнитися і чоловік сам не зможе їх уникнути. Святе підкорення Божій волі не лише зменшує терпіння, але і в терпінні збільшує чоловіка, запалює його до терпіння. Святі Божі угодники, пригадуючи собі, як багато терпів Ісус Христос з любові до нас, бажали за ту любов віддячити Ісусу Христу своїм терпінням. Проте не лише приймали терпіння, яке Господь Бог на них зсилав, але ще й самі просили терпіння. Ах, як же нам до цього ще далеко, хоч Ісус Христос і за нас терпів, і ми маємо Йому віддячити!

Постановлення: нинішнє терпіння, яке Господь на мене зішле, перенесу терпеливо з вдячності для Ісуса Христа.

Приклад: Святий Франц Ксаверій (1552р.), апостол Індії котрий протягом

10 років охрестив 1 мільон 200 тисяч індіан, був великим любителем розп'ятого Ісуса Христа і мав велике набожество до Його мук. Терпіння і жертви, які носив у пращах апостольських, були безмірні. А однак, попри те, коли йому Господь Бог давав утіхи, він молячись, плакав: «Господи досить потіх, дай більше хрестів і терпінь!».

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ.

Господь Бог Ісус Христос говорить своїм учням про муки які Його чекали.

Господь наш Ісус Христос сказав своїм учням: «Із переповненого серця промовляють уста» (Лк. 6,45). А що Серце Ісуса так дуже бажало терпіти, тому часто згадував їм Ісус Христос про свої муки, терпіння і хрести, які їх чекали. (Ів. 15, 16). А це тому, щоби їм пригадати, що він винищить себе і посвятить своє життя з любові до людей, а відтак щоби вони готувалися до тих ударів, які мали їх спіткати при смерті і після смерті Учителя. «Бо удари, до яких ми є готовими, менш глибоко нас ранять», - каже святий Григорій. Якщо хочеш бути учнем Господа Христа, мусиш і ти терпіти, бо він каже: «як хто хоче за мною іти, нехай відречеться себе самого, і візьме свій хрест і за Мною іде» (Мт. 16,24). Але щоб цей хрест, це терпіння не було занадто важким, старайся його передбачити і до нього приготуватися. І якщо ти здоровий, пам'ятай, що Господь Бог може тебе провідати хворобою, якщо тобі добре поводиться, пам'ятай, що можеш утратити роботу, місце, уряд, тощо. Якщо тішишся щастям у родині, пам'ятай, що на землі нема тривалого щастя, що можеш утратити особу найдорожчу твоєму серцю; молитвою приготуйся на можливий удар, якщо б Господь Бог допустив його на тебе, прийми його і перенеси його в згоді з Божою волею і з християнською мужністю. Пам'ятай тоді, яка нагорода чекає тебе в небі! Святий псалмоспівець каже: «Ідучи, ішли і плакали, розсіваючи насіння своє» (Пс. 125,6). Пам'ятай що все земне до часу триває, бо «на цій долині сліз усе минеться, а нагорода в небі вічна».

Постановлення: Розважу нині, звідки могло б прийти на мене терпіння і приготую до цього свою душу.

Приклад: Святий Андрій – апостол, брат святого Петра, після заслання Святого Духа пішов до Скитії, Єпіру й Тарсу; там навернув він незмірене число поган до Ісуса Христа. За те, що він так проповідував Христа, проконсул Ахаї Егей засудив його на хресну смерть. Коли привели його на місце муки, і він побачив хрест, привітав його такими словами: «О добрий хресте, котрий завдячуєш своєю красою муці Ісуса Христа, я так давно тебе бажав, сердечно любив, безнастанно шукав, а тепер, коли мені тебе жертвують, візьми мене від людей і передай тому хто через тебе мене

відкупив». Розп'ятий на хресті святий Андрій, в тяжких муках, через два дні проповідував людям розп'ятого Ісуса, заохочував до Його Любові.

П'ЯТИЙ ДЕНЬ.

Ісус Христос бажає, «щоб ми мали набожність до Його мук».

Після тайної вечері перед своїми муками сказав Ісус Христос до своїх учнів: «Перебувайте в Моїй Любові» (Ів. 15,9) Але що ж може нас більше заохотити, щоб когось любити, як не добродійства, які Він нам зробив? Найбільшим для нас добродійством Ісуса Христа, найочевиднішим доказом Його Любові є Його посвячення, Його мука, Його смерть за нас. Він сам каже при цій нагоді учням: «Більшої від цієї Любові ніхто немає, щоби хто душу свою поклав за своїх приятелів, ви ж є моїми приятелями» (Ів.15,13). Пригадай собі, що Ісус Христос об'явив Своє Серце святий Маргариті з орудям муки. «Я бачила, - каже свята Маргарита, - Серце Ісуса немов на вогненному троні; з того Серця, обвитого терновим вінцем, поставав хрест, виднілась рана, завдана Йому на хресті». При тому об'явленні сказав Ісус Христос: «Глянь! Ось Серце, що так дуже полюбило людей!» Для святих було наймиліше вдивлятися в розп'ятого Ісуса Христа, мати перед очима образ пробитого списом Серця Христа Господа. А Ісус Христос дав їм стільки разів пізнати, яка мила йому ця набожність, багато разів винагороджував їх надзвичайними ласками. Так воно і справді, бо з цієї набожності, з хреста, зі Серця Ісусового безнастанно спливає на світ потік ласк, а особливо на почитателів Серця Господа. Святий Альфонс бачив, як з ран розп'ятого Спасителя виходили вогненні стріли Любові і ранили тих, що до Христа зближались. Одна побожна особа бачила також огненне проміння, що виходило із Серця Христа Господа і ранили стрілами любові почитателів Його Серця. Чому ж бажає Ісус Христос закласти в наших серцях набожність до своїх мук, до свого хреста? Бо там пізнаємо безконечну злобу наших гріхів, набираємо ненависті до них, а запалюємося любов'ю до Господа Ісуса Христа. Бачачи в Ісусі Христі розп'ятим усіх чеснот, стараємося ті чесноти наслідувати. Бачачи списом пробите Серце Ісуса, прибігаємо до нього як до джерела ласк у всіх потребах.

Постановлення: Носитиму хрестика, уміщу його так, щоби я завжди мав перед очима муку Господа Ісуса Христа.

Приклад: Святий Франц Серафіцький мав велику набожність до мук Ісуса Христа. Кілька разів почув голос ягняти, завжди заливався слізьми, бо пригадував собі Агнця Божого, котрий на хресті змиває гріхи світу. Часто ходячи з хрестом, плакав, і показуючи його людям кликав: «Любов не є люблена». Одного разу, коли обнімав своїми раменами хрест і з великою

любов'ю цілував Хреста розп'ятого, Ісус Христос опустил із хреста свою праву руку, обвив нею святого Франца і пригорнув до Себе.

ШОСТИЙ ДЕНЬ.

Ісус Христос в саду Гетсиманському заливається кривавим потом

Приглянься до Ісуса, коли Він після останньої Вечері відмовив з учнями похвальну пісню і йшов на гору Оливну, щоби там на самоті приготуватися до Своєї муки. Гора Оливна лежить на схід від Єрусалиму. І ти, коли маєш молитися, вишукай собі якийсь спокійний кутик, і там розмовляй з Господом Богом. О, яка ж солодка така молитва на самоті і які ласки вона випрошує собі в Бога! Іди так в душі крок за кроком за Господом Ісусом Христом і старайся вникнути в почуття Найсвятішого Його Серця. Під горою біля Гетсиманського саду Ісус Христос залишив усіх апостолів, а взяв зі собою лише Петра, Якова і Івана і пішов з ними на гору. "І взяв Петра, і Якова, і Івана зі собою і почав тривожитися й тужити. І сказав їм: Сумна моя душа аж до смерті; зостаньтесь тут і сторожіть. І відійшовши трохи, упав на землю і молився, щоб, коли можливо, оминула Його та година. І говорив: Авва, Отче, все Тобі можливе, відведи від мене цю чашу, та не як я хочу, а як Ти. І прийшов і знайшов їх сплячих; і сказав Петрові: Симоне, ти спиш? Не міг ти однієї години сторожити? Сторожіть і моліться, щоби ви не ввійшли в спокусу. Дух справді сильний, та тіло немічне" (Мр. 14, 33-39). Чому ж Ісус злякався і зажурився? Чому тужив? Бо чув, що затяжили на Ньому усі гріхи людського роду, за які мав так важко страждати. Були там гріхи потопу, гріхи Содоми, гріхи поган, юдеїв і християн, були там і мої гріхи! За ті гріхи мав Ісус надолжити Предвічному Отцю. А Він був Сам без гріха. "Того, що не знав гріха, вчинив гріхом за нас, щоби ми стали праведністю Божою в Нім" (2. Кор. 5, 21). Така безконечна доброта і милосердя Боже для нас, що видав Свого Сина за нас. Розваж, як мусило кривавитися Пресвяте Серце Христове на вид таких страшних мук. Господь наш Ісус Христос лякався і тужив, бо всі муки з найменшими подробицями постали йому перед очима. Та ще більше боліло Його те, що з цих Його мук мало хто буде користати; що хоча Він за всіх проллє Свою Пресвяту Кров до останньої краплі, незважаючи на те більшість піде на погибель вічну. Який же то був страшний біль для Його Серця, котре дуже бажало спасти всіх! І тому: "Піт Його був як краплі крові, що стікала на землю" (Лк. 22, 44). І хто ж то може, Ісусе, висказати, яким великим був Твій біль? У тому болю та в тій страшній тривозі Ісус ще два рази навідується до своїх учнів, немовби шукав у них потіхи. Але дарма. Учні спали. З цього можемо пізнати, як мало можна розраховувати на людську потіху в терпінні. Та: "Появився Йому ангел з

неба, підкріпляючи Його" (Лк. 22, 43).

Постановлення: В моїх терпіннях і смутках буду шукати потіхи в Бога, а не в людей.

Приклад: У селі Голоско Велике, недалеко Львова, в парохіяльній церкві є чудотворний образ розп'ятого Ісуса Христа, де на Воздвиження Чесного Хреста згромаджується щорічно дуже багато побожних християн. Перед цим образом щоденно молився один зuboжілий чоловік того села. Одного разу почув він із хреста цей потішаючий голос Розп'ятого: "Будь терпеливий аж до смерті, і одержиш вінець слави".

СЬОМИЙ ДЕНЬ **Юда зраджує Ісуса Христа**

Що найбільше боліло Ісуса Христа в часі Його смутку, то це зрада Його учня Юди Іскаріотського. Він покликав Юду на свого апостола. Юда мав, отже, бути "світлом світу та в муках Ісуса Христа сіллю землі", і відзначив його як й інших апостолів; звівся йому у всьому, а він за це відплатив своєму Вчителеві такою чорною невдячністю. Юда зрадив Його, запродав, видав підступом у юдейські руки. І чому ж Юда так низько упав? Був касієром Господа Ісуса, носив гроші, які вірні складали як милостиню Господу Ісусу. З тих грошей почав потрохи красти й відкладати для себе. Був злодій, каже Святе Євангеліє. Коли вже так звик до крадіжки дрібних речей, забажав відтак мати відразу більше грошей. А що знав, що юдеї шукають за Ісусом, щоби Його вбити, пішов до них і сказав: "Що даєте мені, а я вам Його видам?" А вони поставили йому тридцять срібняків (Мат. 26, 15). "Коли Ісус після останньої вечері пішов з апостолами на Оливну гору, Юда побіг до юдейської старшини, взяв відділ озброєних слуг і вояків зі свічками та смолоскипами і мечами, і пішов проти Ісуса. Притому сказав воякам, що він поцілує Ісуса на знак, щоб вони могли Його пізнати. "А той, що Його видав, дав їм знак, говорячи: Котрого я поцілую, то якраз той є, піймайте Його. І відразу приступивши до Ісуса, сказав: Вітай, Учителю, і поцілував Його. А Ісус сказав йому: Приятелю, чого ти прийшов? Тоді приступили, і кинулися на Ісуса, і піймали Його" (Мат. 26, 48 — 50). Чи Ісус, може, гнівається на Юду за те? Ні! Він не гнівається, а хоче повернути його на добру дорогу, хоче його отямити, щоби залишив свій ганебний вчинок. А як по-приятельськи. "Приятелю, чого ти прийшов" та "Юдо, схаменися, що робиш, ти поцілунком видаєш Сина Людського" (Лк. 26, 48). Ще востаннє хотів його повернути, ще востаннє хотів йому дати ласку. Але Юда не прийняв її, погордив Божою ласкою. Хто з нас не мав або не має підступних приятелів? Правдивих приятелів у житті можна на пальцях порахувати. Може, й тебе

нераз зрадив такий Юда, і через те ти, може, до смерті носиш ненависть у своєму серці до того чоловіка. Якби так було, то прости йому, бо Ісус Христос більше від тебе простив. А коли ти так простиш ворогові свою кривду, то Ісус Христос тобі її винагородить. Юда не користав з тридцяти срібняків, ціни крові Христової, але впав у розпуку, пішов кинути юдеям срібняки під ноги, купив собі мотуз, і повісився.

Постановлення: У виборі приятелів буду обережним, мірою їх вибору буде для мене їхня релігія й чеснота.

Приклад: У Кракові, в катедрі на Вавелю, в каплиці є чудотворний хрест Господа нашого Ісуса Христа. А є він досить великий. Перед тим хрестом часто молилася св. королева Ядвіга. Вона одного разу в великім терпінні просила Господа Ісуса про потіху. Ісус Христос простягнув до неї з хрести Свою руку і сказав: "Твоя молитва вислухана". Історія цієї події виписана на мармуровій таблиці, вміщеній під тим хрестом.

ВОСЬМИЙ ДЕНЬ **Ісус спійманий на горі Оливній**

Намагайся заглянути духом на дно душі тих огидних вояків, яких спровадив Юда. Вглянься у їхні підлі серця, і дивися, як там кіпить жадоба піймати Ісуса. Дивися на їхні лица, як на них відбивається дика радість, що вже бачать того, якого мають спіймати. А хоча вони так озброєні, хоча їх стільки є, то однак так стоять, наче вкопані; ні один із них не має відваги кинути на Ісуса. А це є знаком, що вони не мали б права навіть діткнутися Його, бо сам хотів терпіти за наші гріхи. "Жертвованій є, бо сам хотів". Ісус Христос показує, що добровільно віддається в їхні руки. Тому: "Сказав їм: Кого шукаєте? Відповіли Йому: Ісуса Назарянина. Сказав їм Ісус: Це я... Як же їм те сказав: Це я, подалися назад і попадали на землю" (їв. 18, 4-7). Розваж, що Христові слова: "Це я" неначе грім повалили всіх на землю. А чи Ісус Христос не міг їх усіх повбивати, якби був хотів? Певно, що міг, але не хотів. Показав їм лише, що їх сила нічого не значить, та показав їм лишень їх злобу, бо сказав до них: "Вийшли ви як на розбійника, з мечами, з киями спіймати мене" (Мт. 26, 55). Відтак "знову спитав їх Ісус: Кого бо шукаєте? А вони: "Ісуса Назарянина." "Сказав же вам, - озвався Ісус, - то Я. Коли отже, шукаєте Мене, то відпустіть оцих, щоб ішли собі", щоб слово те здійснилось, яке був вирік: "З-поміж тих, що їх Ти передав Мені, не погубив Я ніодного" (їв. 18, 7-9). Бачиш, яка безконечна доброта Пресолодкого Серця Ісусового. Сам себе віддає в руки безбожних, а учнів своїх не дозволяє навіть діткнутися. Ось маєш доказ, що без Божої волі навіть волос з твоєї голови не впаде. Святе Євангеліє каже далі, що: "Симон Петро, маючи тоді

ніж, добув його й ударив слугу найвищого архієрея, і відтяв йому праве вухо. А слуга був на ім'я Малх. Сказав, отже, Ісус Петрові: поклади свій ніж до піхви (їв. 18, 10-11). Чи думаєш, що не міг би я нині просити мого Отця, і поставив би мені тепер більше як дванадцять легіонів ангелів? (Мт. 26, 53). І діткнувся вуха його й оздоровив його... А вони, спіймавши Його, вели до Каяфи, найвищого архієрея. Тоді всі учні, залишивши Його, повтікали" (Мт. 26, 56-57). Отак не хотіли учні молитися в саду, тому тепер зі соромом утікають. Тож молю Тебе, Ісусе, не допусти, щоби я Тебе не покинув.

Постановлення: Розважу над своєю неміччю, що без Божої ласки не можу противитись спокусі.

Приклад: У Милятині, біля Буська, є чудотворний образ розп'ятого Ісуса. Є він такий славний з чудес, що католицький народ із великою вірою сходиться здалеку на те місце. Образ той 1700 р. привезено з Риму до Милятина. Відразу вже того ж року діялися там різні чуда. Ті різні чуда і те, що з Христових ран спливали краплі крові, стверджено духовними властями. Між тими чудами сталося в році 1745 і те, що син Антонія Собіщанського, смертельно хворий, був uzдоровлений.

ДЕВ'ЯТИЙ ДЕНЬ **Ісуса Христа ведуть до Анни**

Глянь, як юдейський натовп, мов зголоднілі вовки на беззахисне ягнятко, кидається на невинного Ісуса. Ще невдовзі ті люди дивилися на чуда, які робив Христос і їм самим. Як Він уздоровив уху Малхові, як одним словом повалив цілу юрбу вояків на землю. А одначе те все не вплинуло на них. А всі вони могли навернутися, але злоба і пристрасть засліпила їм очі, серце їх закаменіло. "Засліпило їм очі й затверділи серця їх, щоби очима не бачили, а серцем не розуміли" (їв. 12, 40). О нещасні пристрасті, скільки ж ви людей довели до вічної погибелі! Скільки ж разів ви й мене засліпили! Господь наш Ісус Христос подає їм свої руки, щоби Його зв'язали. А вони ще й ланцюг закладають Йому на шию, щоб ще більше Його збезчестити. І як та біснувата юрба тішилася з того, що має Його в своїх руках. А що Ісус на те? Ані слівцем не відізвався. "А не відкрив уст своїх; як вівця на заріз ведений буде і як агнець перед тим, що стриже його, а не відкриє уст своїх" (Іс. 53, 7). З гори Оливної до Єрусалиму веде дорога через долину Йосафата, котру перетинає потік Кедрон. Давнє повір'я каже, що коли Ісус Христос переходив туди слизьким камінням, хтось кинув Його і Він упав у воду, і зранив Собі тяжко Найсвятійше Своє лице. Кров Найсвятіша зафарбувала воду потоку, і справдилося, що казав пророк: "З потоку на дорозі буде пити" .Глянь, як юдеї торгають Господа Нашого Ісуса Христа,

копають, верещать, щоб швидше вставав і йшов далі. "Він спокійно піддається їм, на образі мовчить. Мотузи і ланцюги жертвує Божій Величі. Цей страшний похід жертвує Ісус Христос Господу Богу на надолуження за мої пристрасті, якими я Його образив. Жертвує його Небесному Отцю на те, щоби иереблагати Його за незаховання Його св. заповідей; за мою пустоту, що так часто зводила мене на бездоріжжя.

Постановлення: О Господи, як же я бриджуся моєю пустотою, як бажаю, щоби моя душа узами любові була прив'язана до Тебе навіки.

Приклад: Св. Гертруда (1292р.) мала велику набожність до розп'ятого Ісуса Христа. Одного разу вона так перейнялася Христовими ранами, що цілувала їх і виймала з них цвяхи, а на їх місце вклала троянди. За це похвалив її Ісус Христос. Вона зрозуміла, що це Йому дуже сподобалося.

ДЕСЯТИЙ ДЕНЬ **Господь наш Ісус Христос у Анни**

Розваж, як озброєна товпа наближається вже до брам міста. Ісус між ними зв'язаний, збитий, скатований, ледве може крок зробити. Через п'ять днів, в неділю квітну, Ісус Христос також в'їжджав до цього міста. Але яка велика різниця між одним та другим походом! Тоді ті люди по дорозі стелили Йому одержі й галузки як цареві, як переможцю, а нині ті самі люди провадять того ж Ісуса як злодія. Тоді з великою радістю кликали: "Осанна Сину Давидовому; благословенний, що йде в Ім'я Господнє", а нині серед зневаг, прокльонів, диких криків ведуть Його на суд Архієрея. Чи тут не вражає тебе та зміна людських судів, що нині підносять тебе по-під небеса, а завтра готові тебе засудити на смерть? Ніколи не покладай надії на людей. "І привели Його насамперед до Анни" (їв. 18, 13). Дивися на цього архієрея, який він поважний. Він найвищий архієрей в святині Єрусалимській. Голова сива, борода довга, також сива, а вбраний в довгу білу одержу на знак своєї ніби-то святості. Голову прикрашає мітра. Вся його постава вказує на його високу гідність. А тимчасом це "гріб побілений", що зверху ясніє, а всередині повний гнилі й костей. Ой, не суди нікого зі зверхнього його вигляду. Архієрей питає Ісуса про Його науку та Його учнів. І для чого він це робить? Може, хотів чого-небудь від Нього навчитися? О ні! Він хотів лише висміяти Христа. Він неначе хотів сказати: "Ага, Ти хотів усіх спасти, а тепер сам згинеш, бо Ти в моїх руках". Ох, який же незрозумілий біль стиснув Пресвяте Серце Ісусове, коли побачив перед собою того облудного чоловіка. А одначе Ісус ушановує в ньому достоїнство священника. Тому й відповідає йому на запити: "Чому ж питаєш мене? Спитай тих, що чули, що Я їм говорив. Це вони знають, що Я говорив. Коли Ісус це сказав, один зі

стоячих слуг ударив Його в лице, кажучи: то так ти відповідаєш архієреєві?" (їв. 18, 21-22). О проклята рука, що осмілилася зневажити лице Господа Бога, перед котрим упадають небесні сили! Ісуса Христа ніхто не бере в оборону. Він мусить випити чашу своєї муки аж до дна.

Постановлення: За прикладом Господа Ісуса Христа буду терпеливо зносити всі зневаги.

Приклад: Одна панночка високого роду, що була вихована у великих вигодах, просила ігуменю одного монастиря про прийняття. Настоятелька почала їй пред-ставляти труднощі монашого життя: "У нас дуже бідна їжа, не будеш нею задоволена". "У нас постіль тверда, спальня в зимі не огрівається", - говорила далі настоятелька. - "А хрест там є? Якщо є, сказала далі панночка, то не маю труднощів". І так на всі труднощі, які їй було представлено, мала на поготові хрест. Як вступила до монастиря, то всі труднощі осолоджувала собі любов'ю до хреста. І так з ним закінчила життя в монастирі, і з великими заслугами перенеслася до вічності.

ОДИНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ

Ісус Христос оскаржений перед Каяфою

Як вже облудний Анна заспокоїв свою злобу, то ще тої самої ночі "відіслав Його зв'язаного до Каяфи архієрея" (їв. 18, 24). Каяфа був найбільшим ворогом Ісуса Христа. Він іще давніше зібрав на раду старшину і старався їх переконати: "Краще для нас, щоб один чоловік умер за людей, а не увесь народ загинув" (їв. 11, 50). Нерозумний. Він Говорив це на погибель Ісуса, але не знав, що тим пророкує славу Його. Так є. Господи Ісусе, весь рід людський був би загинув, якщо б Ти не вмер за нього. Каяфа зібрав у себе найвищу юдейську раду, так званий Синедрион, що складався із 70 осіб. Таку найвищу раду скликано в найважливіших справах Закону. Уяви собі, як на престолі сидить архієрей, а перед ним Ісус Христос із зв'язаними руками. Сам Бог і Суддя стоїть перед своїм сотворінням. Тож мусило терпіти Найсвятіше Серце Ісусове на вид тих несправедливих суддів, котрі повинні були бути Його захисниками. Уважай, що далі каже Святе Євангеліє: "Архієрей же і старші, і все зібрання шукали фальшивого свідчення на Ісуса, щоби Його вбити. І не знаходили, хоч багато фальшивих свідків приступали, а відтак приступили двоє, і сказали: Він сказав: "Можу розвалити церкву Божу і в трьох днях її поставити" (Мт. 26, 59-61). Яким чистим мусило бути Твоє життя, Ісусе, коли фальшиві свідки не могли нічого проти Тебе видумати, що могло би затьмарити велич Твоєї слави! Наводили справді . Твої слова про збурення і побудову в трьох днях святині Єрусалимської, але не зрозуміли, що Ти це сказав про Свою смерть і воскресіння. Ісус Христос

на це нічого не відповідає. Але Його Пресвяте Серце болить на вид тих усіх злих та фальшивих суддів, що свідчать і видають несправедливі засуди на невинних людей. І той Свій біль жертвує Небесному Отцю. Ах, який страшний, який немилосерний суд буде для тих, котрі не мали милосердя для інших! Може, й ти зазнав у своєму житті щось подібне? Може, й на тебе свідчив хто фальшиво, кидав наклепи та обмови? Якщо так, то жертвуй те все в намірі Найсвятішого Серця Ісуса Превічному Отцю. А май при тому все на думці Христові слова: "Блаженні ви, коли вас ганьбитимуть і переслідуватимуть і злословитимуть із-за мене. Радуйтеся й веселіться, бо ваша нагорода велика на небі" (Мт. 5, 11 - 12).

Постановлення: Не буду нікого обмовляти, ані слухати обмов.

Приклад: У костелі ОО Бернардинів у Познаньщині є стіл, за яким засідали колись сильні цього світу й судили. На тому столі був і чудотворний хрест. Одного разу позасідали судді на суд. Утім Ісус Христос промовив до них з хреста: "Сини людські, судіть справедливо". Всі тим дуже перелякалися й занесли хрест до костела.

ДВАНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ **Каяфа засуджує Ісуса Христа**

Розваж, як злобний Каяфа несправедливе зізнання фальшивих свідків вважає за достатнє для засуду Ісуса Христа. Тому удає справедливого й питає Ісуса, чи не має що проти того свідoctва: "Нічого не відповідаєш на це, що ці на Тебе свідчать?" (Мт. 26, 62). Що ж на це Ісус Христос? "А Ісус мовчав. І сказав Йому первосвященик: Заклинаю Тебе Богом живим, щоби Ти нам сказав, чи Ти є Христос - Син Божий? Сказав йому Ісус: Ти сказав. Але кажу вам: відтепер побачите Сина Людського, сидячого по правиці сили і йдучого на хмарах небесних" (Мт. 26, 63-64). Ісус Христос довів їм своє Божество і що Його наука є

Божою. Завжди Він творив такі великі чуда. А недавно воскресив у Витанії умерлого Лазаря. А це чудо бачили найбільші юдейські достойники. Каяфа якби шукав правди, міг би вже давно повернутися. Проте він, найнереворотніший зі всіх, жадав зізнання "Господа Ісуса Христа на те, щоб Його засудити. Справді диявольська злість, оперта на фальш і брехню. Ісус Христос знав наміри Каяфи, однако сказав: "Ти сказав: Я є Сином Божим. Знаю, що за це мене засудите, але Я взиваю вас на суд Божий". "Тоді первосвященик роздер свою одежу, кажучи: Хулу сказав: нащо нам ще свідків? Це тепер ви чули хулу. Що вам здається?" Вони ж у відповідь сказали: "Повинен умерти" (Мт. 26, 65-66). Чи можна собі уявити більшу облуду від цієї, що хоче усправедливити злочин і одягається в плащ

ревностів на славу Божу. Хижий вовче, як зручно одягаєшся в овечу шкіру, щоб закрити перед світом свою хижість і злість! Ісусе Христе, Агнче непорочний, я відчуваю біль Твого Пресвятого Серця і вболіваю з Ним. Ой, як же Воно кривавилося на вид такої облуди злобного архієрея.

Постановлена: Змовлю молитву в наміренні, щоби Го-сподь Бог дав Церкві священиків після Божого Серця.

Приклад: У Зарваниці, біля Підгаєць, в церкві є чудотворний образ розп'ятого Христа. Той образ, із давен-давен славний чудами. Є там записані різні чуда, що завжди там діються. Ті чуда затверджені митрополичими декретами. Ще й по нинішній день сходяться там натовпи побожних прихожан в день Воздвиження Чесного Хреста.

ТРИНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ **Св. Петро відрікається Ісуса Христа**

Святе Євангеліє каже, що коли Ісуса спіймали, то всі апостоли повтікали, лиш один Петро йшов здалеку, "щоб побачити кінець". При останній вечері він сказав Ісусові: "Господи, з Тобою готовий йти і в темницю, й на смерть" (Лк. 22, 33), а тепер вже боїться. Забув слова Христові: "Кажу тобі, Петре, не запіє нині півень, доки три рази не відречешся, що не знаєш Мене" (Лк. 22, 34). Забув і на пересторогу Ісуса, коли говорив йому, щоби молився, аби не впав у спокусу. Він тоді не зважав на те і спав. І що ж діється? Входить з юдейським натовпом до дому архієрея, до котрого привели Господа Ісуса Христа. На подвір'ї розпалено вогонь, при якому грівся юдейський натовп. Петро думав, що його не пізнають і також там став. Тимчасом одна служниця впізнала його й каже: "І цей з Ним був" (тобто з Ісусом). Він же відрікся Його, кажучи: "Невісто, я не знаю Його" (Лк. 22, 55-57). Та небавом ще один з натовпу побачив Петра і каже: "Ти також з них є". А Петро сказав: "Ні, чоловіче." А по годині знов один голосніше кричав: "Справді цей був з Ним, бо є галілейцем." Сказав же Петро: "Чоловіче, не знаю, що ти кажеш." У той час, як він це говорив, запіяв півень" (Лк. 22, 59-61). Тепер розваж над тим, який чоловік є дуже слабким. Ані високе достоїнство, ані знання Божих речей, ні високий ступінь досконалості не стримує його від упадку, якщо він покладається сам на себе. Бо ось св. Петро, голова Церкви, найвищий пастир Христових овець, ключар небесний так тяжко впадає і зрікається Христа. Тому і ти бійся, молися та чувай, щоби й ти не впав. Ісус Христос наказував Петрові, щоби так не завіряв собі, бо аж тричі зречеться Його. Але Петро не зважав на ті нагадування Ісуса. Тепер же Ісус Христос міг його так залишити. Міг не дати йому ласки, щоби навернувся. Та ні, милосердне Серце Христове не

могло довго дивитися на упавшого Петра. Тому "обернувся Господь і поглянув на Петра. І пригадав собі Петро слово Господнє, що сказав йому: Що поки півень заспіває, відречешся Мене тричі. І вийшов надвір і гірко плакав" (Лк. 22, 61-62). Розваж, як милосердний Ісус і нам стільки разів прощає гріхи. А можливо, міг нам не прощати. Міг нас з гріхами засудити. Тож ніколи не забувай про Боже милосердя. Наслідуймо й ми в покуті св. Петра. Він відразу розкаявся і оплакував свої гріхи. Він гірко плакав. А плакав так через ціле своє життя. Кажуть, що як лиш зачув п'яння півня, відразу приходив йому на думку його упадок, і він плакав, так плакав, що від сліз аж сліди поробилися йому на обличчі. А чи ти так плачеш над своїми гріхами? Петро раз лише згрішив, а плакав ціле життя, а ти щодня грішиш і, може, чи раз коли заплачеш. О Ісусе, дай мені щирий жаль за мої гріхи, дай сльози покути.

Постановлення: Щовечера збуджу при молитві серґ-дечний жаль за мої гріхи.

Приклад: Св. Петро, родом з Витанії в Галилеї, був рибак. Ісус Христос покликав його на апостола, а відтак зробив його найстаршим між апостолами, тобто головою Церкви. Після зішестя Святого Духа навернув в Єрусалимі своєю проповіддю три тисячі, а другою - ще п'ять тисяч людей. В Антіохії був першим єпископом. Тут учнів Ісуса Христа почали називати християнами. Коли вже навернув багато невірних до християнської віри, пішов до Риму. Другого року панування цісаря Нерона засуджений став на хресну смерть. Та з великої любові до Ісуса Христа чувся негідним умирати на хресті так, як його Учитель вмирав. Тому просив, щоби його розп'яли на хресті стрімголов. Найвищим Пастирем був через 25 років.

ЧОТИРНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ **Ісус Христос в темниці висміяний**

Нераз серце захвилювалося, коли ми бачили, що когось дуже зневажають. А тим більше нас боліло, коли це була знатна або нашому серцю мила особа. А котра ж особа могла бути дорожчою від Господа нашого Ісуса Христа? Тому про-сімо Його, щоб дав нам ласку співчуття над Його зневагами. Втішений Каяфа, що йому удалося засудити Ісуса, покинув найвищу раду, і пішов спочивати. Господа же Ісуса Христа залишив на забавку і насмішки розвішеної служби і дикого юдейського війська: Ті завели Його в темницю, до брудного, залишеного підземного льоху, котрий був в'язницею для злочинців. Там докучали через всю ніч Ісусові так жорстоко, що важко розповісти. Св. Єронім каже, що світ дізнається спочатку на останнім суді, скільки там Ісус Христос терпів. Святе Євангеліє каже, що: "мужі, які Його

тримали, кпили собі з Нього, б'ючи" (Лк. 22, 63). Хто ж зможе виразити, на які зв'ярчі здобувалися гадки, як жорстоко і нестерпно били Його? Господь Ісус Христос мовчить на те і цим мовчанням учить нас, як нам треба ховатися при зневагах, яких не раз маємо від людей. Євангеліє каже, що: "плювали на лице Його". Це було найбільшою зневагою у юдеїв, Ісус Христос не відвертає свого лица, щоби сповнилися слова Пророка, що каже: "Лиця мого я не відвернув від тих, що мене лаяли і плювали на мене" (Іс. 15, 6). Чи ж твоє серце не зм'якне, коли думатиме про зневаги Ісуса Христа? Його Серце таке лагідне. Навіть не дивиться Ісус на тих, що так Його зневажають. А твоє серце за найменшою уразою кипить злістю, ненавистю; за найменшу зневагу горить помстою. Поглянь на тихе Серце Ісуса і проси Його: "Ісусе тихий і покірного Серця, зроби моє серце по Серцю Твому ". "І закрили Його, і били Його по обличчю, і питали Його, говорячи: Пророкуй, хто це, що Тебе вдарив? І багато інших речей з кпинами говорили на Нього" (Лк. 22, 64-65). Душе моя, затремти на згадку, що люди могли вдатися до такої великої злоби, щоби бити це Лице, на котре Ангели глядіти не сміють. Вдивляйся, моя душе, в цього Царя болю. О якою дорогою мусиш бути Найсвятішому Його Серцю, коли Він посвячує все для тебе, мов цей купець, котрий довідався про дорогоцінні перли, продав усе, щоб набути. Ах, як часто легковажив я своєю душею! Я віддавався сатані за марну думку, приємність, за лихий спалах, або за марну проминаючу славу.

Постановлення: Якщо мене Господь Бог навістить безсонністю, або тривалою хоробою, буду собі пригадувати все, що Ісус Христос терпів у темниці.

Приклад: Знаємо, що св. Францішок Серафіцький мав велику набожність до розп'ятого Ісуса. Хрест був для нього книгою мудрості, в котрій знаходив науку у всіх сумнівах, потіху у всіх смутках. Коли вмирав, його духовні сини хотіли для потіхи читати йому якусь духовну книжку. На те святий сказав до них: "Подайте" мені мій хрест; книга, яку я за життя брав - Пай радше до рук. В ній знаходжу всі скарби небесних потіх".

П'ЯТНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ

Ісус Христос оскаржений перед Пилатом

Хто б подумав, що архієреї і юдейська старшина, поставлені на сторожі різних обітниць, видадуть у руки поган Того, котрий був обіцямим Спасителем світу, якого пророкували пророки, а очікували патріархи? А однак ж ображена їх гордість і ненависть покликала їх до того! Другого дня зранку привели вони Ісуса на ратуш і оскаржують перед римським старостою Пилатом. А коли цей спитав їх: "Що за скаргу приносите на цього

чоловіка? Відповіли й сказали йому: Якби Він не був злочинцем, то не віддали б ми Його тобі" (їв. 18, 29-30). Як цей Ісус Христос мав би бути злочинцем, що годував голодних, очищав прокажених, uzдоровлював хворих, проповідував Євангеліє? О нечувана людська злобо! Навіть сам диявол на таке не відважився б. Пилат зрозумів відразу, що має до діла із юдеями, серця яких закипіли жорстокою ненавистю до невинного чоловіка. Та юдеї також усвідомили, що Пилат зрозумів їх злобу. Тому почали цілу справу брати з іншого боку. Отже, так казали: "Цього знайшли ми, що ворохобить наш народ і забороняє цісареві платити данину і говорить, що він Христос - цар" (Лк. 23, 2). Яка страшна брехня! Ті фарисеї хотіли спіймати Ісуса на слові, тому запитали Його: "Чи годиться давати данину цісареві?" (Мт. 22, 17), а Ісус відповів їм: "Віддайте цісарське цісареві, а що Боже - Богові" (Мт. 22, 21). А ті злобні люди так огидно перекрутили слова Христові. Як страшно Ти мусив терпіти, мій найсолодший Спасителю, коли Ти бачив таку злість, підлість і брехню! "Пилат же спитав Його (Ісуса), кажучи: То Ти є цар юдейський? А Він у відповідь сказав: Ти сказав. А Пилат сказав до архієреїв і натовпу: ніякої вини не знаходжу в цім чоловікові" (Лк. 23, 3-4). Розваж це добре, християнська душе. Пилат-поганин ушановує в Христі царську гідність, а фарисеї, найвищі священники, не хочуть. Поганин подав честь Христові, а Ізраїль ні. Як мусило боліти Ісуса Христа такі підлі вчинки тих, кого Він прийшов спасти від вічної загибелі. Коли таке спіткало найневиннішого Ісуса, то не дивуйся, що часом постигне таке й тебе, грішника. Подумай собі про те, що Ісус Христос сказав своїм учням: "Не є слуга більший від свого пана" (їв. 13, 16).

Постановлення: Коли мене коли оскаржуть фальшиво, то пожертвую те Господу Богу і буду просити Його захист.

Приклад: Св. Магдалина з Паціс (1606р.), кармелітка, відзначалася з дитинства ангельською чистотою серця і любов'ю до розп'ятого Ісуса Христа. З любові для Його мук зносила терпеливо не лише всі хрести і прикрощі, які Господь Бог на неї зсилав, але ще й сама додавала собі терпіння через дуже гострі справи покаяння. Говорила, що не розуміє життя без терпіння для Ісуса Христа. її засада була: "або терпіти, або вмерти". Коли застановлялася над мукою Господа Ісуса, вибігала деколи з хрестом на монастирський коридор, і кликала: "Господи Ісусе, Ти посунув свою любов аж до крайнощів, бо Ти за грішників помер на хресті".

ШІСТНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ **Ісус Христос у Ірода**

Пригадай собі, що коли Пилат довідався, що Ісус Христос походить із Галилеї, хотів позбутися немилої справи. Тому відіслав Його до Ірода,

котрий був царем Галилеї. Яка зневага для Господа Ісуса! Ірод - це чоловік дуже підлий. Він жив навіру з жінкою свого брата. Св. Іван Хреститель кидав йому у вічі той його гидкий вчинок. Ірод наказав за те кинути св. Івана до в'язниці. І такий підлий чоловік мав тепер судити найневиннішого Богочоловіка, Спасителя світу. Св. Євангеліє ту подію так подає: "А Ірод, побачивши Ісуса, дуже втішився, бо довгий час бажав Його бачити тому, що багато про Нього чув і сподівався побачити якесь чудо, що від Нього станеться. І випитував Його багато. А Він нічого йому не відповідав. І архіереї та книжники стояли і тяжко Його оскаржили" (Лк. 23, 8-10). Декому могло б видатися, що Ісус Христос міг зробити якесь чудо перед Іродом. Ірод за те був би Його, може, й звільнив. Люди нераз уживають всяких способів, щоби у когось здобути собі ласку. Ісус Христос ніколи не потребував ласки у людей. Він усе, що робив, робив для слави Божої. Так само й ми повинні робити: ніколи не робити нічого для уподобання людям, але лише для Господа Бога. Ірод побачив, що його бажання даремне. Він бачив, що Ісус не лише не зробив перед ним ніякого чуда, але навіть й не відповів йому ані слова на його занити. Через те й розгнівався на Ісуса, тому: "Насміхаючись з Нього зі своїми вояками, одягнув його в білу ризу і відіслав до Пилата" (Лк. 23, 11). Це нова зневага для Господа Ісуса Христа. . Предвічна мудрість, Учитель, Спаситель світу, Якого вважали за біснуватого, одягнений в білу одіжку, висміяний, погорджений. Ти мовчиш, Господи Ісусе, на ті зневаги. Ти приймаєш їх і жертвуєш Своему Отцю за мої гріхи, а я для Тебе нічого не хочу пожертвувати. Ах, єдиний Боже! І нині не один безбожник дозволяє собі плюгаві насмішки з науки Ісуса Христа, з обрядів св. Церкви. А чимало слабких людей мовчать, або усміхаються на це і то лишень задля людського вигляду! Забувають про те, що каже Ісус Христос: "Хто відречеться Мене перед людьми, відречуся його і Я перед Моїм Отцем, що є на небі" (Мт. 10, 33).

Постановлення: Віднині буду завжди поборювати пристрасть і людський погляд.

Приклад: Св. Тома з Аквіну, один з найбільших богословів, коли мав якусь важку справу для вияснення, то завжди просив розп'ятого Христа про світло. Він завжди говорив, що у стіп Христа більше навчився, ніж з книжок. Одного разу прийшов до нього св. Бонавентура, і просив його, щоб той йому показав свою бібліотеку, з якої він черпає такі глибокі науки. А св. Тома показав рукою на хрест і сказав: "От це є та моя бібліотека".

СІМНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ

Ісус Христос відісланий знову до Пилата

Св. Євангеліє каже, що Ірод відправив Ісуса Христа до Пилата: "І сталися приятелями Ірод і Пилат того дня, бо перед тим були собі неприятелями" (Лк. 23 12). Скільки ж і нині людей, що є неприятелями, але коли мова йде про боротьбу проти Христа, то тоді лише братаються. Пригадаймо собі новіші ліберальні сейми, там завжди і тепер єднаються найсвідоміші люди, щоб кувати разом тиранські й лукаві права проти Церкви. Зверни увагу далі, що каже Святе Євангеліє: "А Пилат скликав архіереїв, князів та людей, і сказав до них: ви привели цього чоловіка, що ніби бунтує народ, а я запитав Його перед тим, й не знайшов в тому чоловікові жодної вини в тому, в чому ви Його звинувачуєте. Ані навіть Ірод, бо я Його відправив до нього, і от нічого не зроблено Йому, щоб заслуговувало на смерть" (Лк. 23, 13-15). Тут насамперед впадає нам в очі слабкість Пилата. Він, коли переконався у невинності Ісуса Христа, повинен був строго покарати юдеїв за наклеп, як наказували розум і права, а тоді, як справедливий суддя, мав би виконати свій обов'язок. Не хотів висміяти юдеїв, і тому з політичних міркувань не пішов

за совістю. І тепер є багато таких Пилатів у наших часах. З другого боку впадає нам в очі закам'янілість юдеїв. Не уступають, хоча бачать несправедливість. Винаходять на Господа Ісуса щораз нові, безпідставні, очорнюючі, підлі скарги. Якби ж католики так міцно стали на захист своєї правди, як юдеї. Зжалься, Боже! Або їх не захищають, бо віддаються лінивій і вигідній безчинності, або в їхньому захисті не згоджуються і зневіряються. Дай нам, Господи Ісусе, відвагу і витривалість в захисті св. католицької віри.

Постановлення: Буду завжди захищати свою Церкву.

Приклад: Коли цар Константан Великий був ще поганином, ішов він з військом до Риму проти Максентія. Максентій хотів загарбати трон і осісти як цар у Римі. Цар Константан не хотів допустити цього. Тому вирушив проти Максентія з військом. Коли ішов проти нього, несподівано побачив на небі хрест з написом : "У цьому знаменні переможеш". Коли це побачив Константин /відразу наказав зробити хоругву з хрестом і написав на ній ті слова. І сталось чудо. Хоча його військо було слабке і нечисленне, він таки переміг свого противника. Коли мав такий виразний доказ Божества науки Христової, охрестився, і видав право, щоб для почесі Христового хреста нікого більше не розпинали на хресті, як це досі було звичаєм у римлян, але щоб хрест був у всіх у найбільшій пошані.

ВІСІМНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ

Ісуса Христа порівняно з Варавою

Цісарський староста мав велику пошану до особи Господа Ісуса Христа. Чимало чув про Його науку і про чуда, подивлявся супокій і могутність серед багатьох скарг, які на Нього наводило юдейство, знав підлість тих, що звинувачували, "знаючи, що зі заздрощів видали Його архієреї" (Мр. 15, 10), припускав, що Ісус Христос є справді їх обіцяним правдивим Месією. Був переконаний, що народ, котрий так багато отримав ласк і добродійств від Ісуса Христа, жадає Його звільнення, якщо дасть йому для цього відповідну нагороду. О як же помиляється чоловік, котрий звертає увагу на розум і на слухність там, де володіє пристрасть. Святе Євангеліє каже: "На свято випускав їм, звичайно, одного в'язня, за котрого просили. А був, що називався Варавою, з бунтівниками ув'язнений, котрий в часі бунту скоїв убивство. І вступив народ та почав просити, щоби, як завжди, учинив їм. А Пилат їм відповів, кажучи: Хочете, відпущу вам Царя Юдейського? Бо знав, що зі заздрощів видали Його первосвященики. Та первосвященики підбурили натовп, щоби радше пустив їм Вараву (Мр. 15, 6-11). І закликав разом увесь натовп, кажучи: Візьми цього, а випусти нам Вараву" (Лк. 23, 18). Що ж це за зневага для Ісуса Христа, що Його порівняно з Варавою! Ісус, сонце справедливості, цар, світлість небесного Єрусалиму, хвала і щастя Ангелів і Святих, а Варавою - звичайний злочинець, убивця. Якого ж злочину допускається цей суддя, що порівнює Господа Ісуса з Варавою? Ах, Господи Ісусе! Як я відчуваю з Тобою біль, який спричинює Тобі така зневага! Та ще більша для Господа Ісуса зневага і більший біль для Його Найсвятішого Серця, що народ, підбурений юдейською старшиною, жадає свободи для убивці, а смерті для свого Спасителя. Ти, Господи Ісусе, полюбив цей народ усім Своїм Серцем, Ти засвідчив йому так багато ласк, Ти бажав його пригорнути, як квочка, що збирає писклята під свої крила, а той народ забуває про те. За Твої добродійства зрікається Тебе, жадає Твої смерті. Цей негідний вчинок обурює мене, і до глибини вражає моє серце. А однак мушу з соромом визнати, що мої вчинки щодо Тебе дуже часто були такими ж. Бо скільки ж разів грішна пристрасть перемогла в мені Твою любов. Скільки ж разів я так само чинив, як ті юдеї. Коли я мав вибір між Тобою, Ісусе, і гріхом, я так часто і дуже часто волів гріха, як Тебе. Ой, як же мені тепер жаль цього. Як же я тепер соромлюсь тим своїм огидним поступком. Прости мені, Ісусе, і дай ласку, щоби я вже так не робив.

Постановлення: Буду собі пригадувати з соромом мої упадки.

Приклад: Св. Бернардин зі Сієни (1444р.) був великим почитателем страстей Христових. Своїми страсними проповідями він навернув дуже

багато грішників. Він поєднав багато італійських міст, що жили в незгоді. В часі морової зарази ходив по містах та селах і навідував хворих. При тому казав їм, щоби на дверях виписували знак І х С - "у цьому переможеш". На яких домах був написаний цей знак, то ангел смерті не наближався до них.

ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИЙ ДЕНЬ

Дружина Пилата захищає Ісуса Христа

Зверни увагу, що Ісус Христос мав під час своїх мук дуже багато ворогів, а хоча був найневиннішим, дуже мало мав приятелів і захисників. І ти, любий читачу, певно, в своєму житті не раз переконався, що в нещасті багато з твоїх друзів тебе покинули. Ти вже не раз, може, переконався, що багато людей проти тебе виступали, щоб тебе засудити, а дуже мало знайшлося таких, котрі стали на твій захист. Як тебе ще колись це спіткає і болем наповниться твоє серце, пригадай собі, що Ісус Христос, Учитель і Господь Твій, пережив те ж саме. Однак, хоча Ісусом так погордили та висміяли, і всі злі люди Його осудили, все ж таки знайшлися святі душі, що за Нього переживали. Вони захищали Його й визнали Спасителем світу. До тих душ належала також дружина Пилата Клавдія. Святе Євангеліє так про це говорить: "Коли він (Пилат) сидів на судному троні, прислала до нього його дружина сказати: нічого не май з отим праведником (тобто не засуджуй того справедливого), бо багато я нині терпіла усні з-за Нього" (Мт. 27, 19). Бачиш, що між поганями знайшлася добра душа, яка назвала Ісуса праведником. Тож коли й тебе так усі осудять, погордять тобою, не піддавайся розпачу. Не сумуй. Коли ти справді невинний, то Бог пошле таку добру душу, що тебе потішить, визнає тебе невинним. Св. Отці дотримуються думки, що сон, який мала Клавдія, був від доброго Ангела. Господь Бог міг послати ангела, щоб вона так натхненно могла відвести мужа від несправедливого засуду Ісуса Христа, і її саму до віри в Нього привести. У тім сні, як каже, багато терпіла задля Нього; найправдоподібніше те, що їй було об'явлено невинність і мука Ісуса Христа, і страшний кінець її мужа, якщо Його засудить. Пилат, на нещастя, не прислухався до перестороги. Але його постиспіткалагла справедлива Божа кара; його було скинено з уряду, відібрано його гідність і засуджено на вигнання, де самогубством закінчив своє життя. Клавдія витривала у вірі Ісуса Христа, і східна Церква почитає її за святу, під іменем Клавдії Прокули. На цих двох людях, Пилаті і його дружині Клавдії, бачиш який різний світ і як Ісус Христос винагороджує за віддані собі услуги. Не думай про людські погляди, але служи вірно Господу Богу.

Постановлення: Якщо трапиться якась нагода, буду завжди захищати невинного.

Приклад: Св. Франц Ксаверій якось плув кораблем. Несподівано зірвалася на морі страшна буря. Всі, що були на кораблі, злякалися і подумали, що смерть їх не мине. Тоді св. Франц взяв в руки свій хрест, коротко помолився і кинув його в море. Буря відразу стихла, і корабель щасливо причалив до берега. Святому стало жаль хреста, бо іншого не мав. Та тут знов сталося нове чудо. Тоді, коли він, затоплений, в молитві переходив через берег, великий морський рак вплив на поверхню води з хрестом у своїх щипцях, і наставив його святому. Він нахилився, і повернув свій хрест. На тому місці поставлено пам'ятну каплицю.

ДВАДЦЯТИЙ ДЕНЬ ***Ісуса Христа бичують***

Несправедливий суддя Пилат замість того, щоб звільнити невинного Ісуса Христа, наказав Його бичувати. Він думав, що тим способом задовольнить розлютованих юдеїв, а Ісуса Христа позбавить смерті. Як вже засвідчив, що жодної в Ньому не знаходить вини, сказав: "Ото я покараю Його й випущу" (Лк. 23, 16). О безбожний судде, хто тебе навчив карати невинного? На широкому подвір'ї був вкопаний у землю високий одностовпний мармуровий стовп зі залізними клямрами внизу і вгорі. До того стовпа привязували руки і ноги злочинців, і їх бичували. До цього страшного стовпа прив'язали й Ісуса. І Його мали тут бичувати. До бичування Ісуса стали аж 600 вояків-поган. Дивися, як ті розлючені вояки кидаються на Господа Ісуса, як здирають з Нього одягу, як найсвятіші Його руки й ноги прив'язують залізними клямрами до стовпа. Дивися, як беруть у свої руки пруті, як починають сікти невинного Агнця. Слухай, який свист у повітрі від цих прутів, який ляскіт від тих ударів, що спадають на невинне тіло Ісуса. Цих прутів лежить цілий сніп, одні ламаються, вояки беруть інші, одна пара катів відступає, слідує друга, третя і т.д. Дивися, як від тих ударів на плечах Господа Ісуса залишаються білі смуги, які потім набігають кров'ю. Дивися, як шкіра тріскає під ранами, як потоками ллється Найсвятіша Кров. А ті вояки не мають ані крихітки милосердя. Замість того, щоб залишити свою катівську роботу, вони ще більше запалюються. Свіжі рани та свіжа кров додає їм ще більшої охоти. До ран додають ще більше ран. Дивися, як хапають за нагайки, що закінчуються залізними гачками, як ними далі б'ють Господа Ісуса. Дивися, як тіло, відірване куснями, падає на землю. "Ах, хто ж умилосердиться над Господом Ісусом, на Котрім видно нагі кості". Так пише єврейський історик Йосиф Флявій. Св. Вернард каже, що Ісус Христос отримав 6666 ударів. Так тяжко, так страшно побитий, а мовчить, лише легенько стогне. Уяви собі, що Ангели оточують Його, закривають свої лица

на вид такої страшної муки. Оточують Його і плачуть, як це виходить зі Святого Письма: "Ангели миру гірко будуть плакати" (Іс. 33, 7). Господи Ісусе Христе, Спасителю мій, св. отці вчать мене, що це бичування було карою, яку Ти на себе взяв за гріхи нечистоти.

Постановлення: Буду завжди відважно боротися з нечистими спокусами.

Приклад: У церкві ОО Василян у Бучачі є чудотворний образ розп'ятого Ісуса. Його перевезли Василяни з Литви. І церква ОО Василян в Бучачі під назвою розп'ятого Ісуса. Як бучацькі міщани, так і люди з довколишніх сіл отримували великих ласк, коли гаряче молилися перед тим образом. Один бучацький міщанин не пропустив ані неділі, ані свята, щоб гаряче не помолився перед тим образом. І за те зазнав він особливої ласки від Ісуса Христа. З вдячності за отримані ласки справив він велику лампу перед цим образом, яка й понині там знаходиться. А люди сходяться завжди численно, щоби перед цим образом Розп'ятого виблагати для себе многи ласки.

ДВАДЦЯТЬ ПЕРШИЙ ДЕНЬ ***Ісус Христос увінчаний терням***

Пресвяте Тіло Христове було так страшно побите, що виглядало, неначе суцільна рана. Могло б здаватися, що на вид такої тяжкої муки знайшовся би хтось, хто б змилосердився над Ним. І між вояками міг би, може, знайтися хоча б один, що серце його було б зворушилося. Та ні. Вогонь ніколи не скаже досить. Він завжди буде палити, аж доки вистачить пального матеріалу, тоді усе знищить. Так і людська злість не перестає, аж поки не знищить усю жер-тву. Сатана цієї темної години гріха подав через юдеїв нову думку поганським воякам. Для того, щоб Ісуса Христа ще більше збезчестити, щоб і Його царську гідність по-диявольськи зневажити, вояки увінчали Христа терням. Святе Євангеліє так про це каже: І сплівши вінець з терня, поклали на його голову, і тростину - в Його правицю. І приклякаючи перед Ним на коліна, знущалися з Нього, кажучи: Радуйся, Царю Юдейський" (Мт. 27, 29). У Палестині росте кущ терня, званий "терня Христове", гілля якого виростає щорічно до шести метрів. Кільця має такі тверді, що часом використовують їх замість цвяхів. Подумай, як з пруття цього терня плетуть вояки вінець, або краще сказати шапку, яка має покрити усю голову. О Господи Ісусе, яка жде Тебе мука! Господа Ісуса садять на преторій, одні хапають Його під руки, щоб міцно сидів, і піддержують голову, щоб стояла просто, а інші беруть цей терновий вінець через залізні рукавиці, підносять до Господа Ісуса і силою вкладають на голову. Який же біль!.. Тепер з голови виприскують свіжі джерела Пресвятої Крові, і вона стікає по лицю і раменах. Катам здається, що цей вінець не зайшов досить

глибоко, обертають його на голові Господа Ісуса, розривають вже завдані рани і завдають нові. "І плюючи на Нього, взяли тростину й били по голові" (Мт. 27, 30). Кільця тернини густо поранили голову Господа Ісуса. В деяких місцях тріснула чашка, кров спливає і осідає. О Ісусе Христе хто ж вискаже Твої болі! Одначе катам замало цього. Вони ще більше хочуть Його збезчестити. Замість царської одежі накинули на Нього старий червоний плащ, в руку встромили тростину замість царського скиптра. Тепер клякають перед Ним, і з кпинами кажуть: "Радуйся, Царю Юдейський". Що за біль мусив стиснути Його Пресвяте Серце на таку зневагу? Та Ісус Христос те страшне упокорення жертвує Небесному Отцю за нашу гордість. Ой та наша гордість, як же вона мусить ранили Боже Серце! Деякі святі, щоб виявити свою подяку Ісусу Христу за таке страшне приниження задля нас, носили також на собі такі тернові вінці. А крім того добровільно піддавалися надзвичайним ділам покаяння. А поміж іншими був св. Петро Клявер і Катерина Сененська.

Постановлення: Щоб собі випросити покори, буду повторювати деколи ці зітхання: "Ісусе тихий і покірного Серця, вчини моє серце після Серця Твого" (300 днів відпусту).

Приклад: Св. Людвик, французький король, коли був на Святій землі, купив за велику ціну терновий вінець Господа Ісуса Христа. Коли його спроваджували зі Св. землі, король з духовенством та з цілим своїм двором йшов аж 23 милі назустріч, і дуже урочисто впровадив той вінець до королівської столиці. Це діялося в 1239 році. Цілу дорогу король ішов пішки босоніж усім своїм оточенням. Вибудував для цього вінця дуже дорогу готицьку каплицю. Нині знаходиться цей вінець в катедральній скарбниці, де його показують щосереди, четверга й п'ятниці Великого посту.

ДВАДЦЯТЬ ДРУГИЙ ДЕНЬ **"Це чоловік"**

Тепер роздумуй над наступними словами Святого Євангелія: "Вийшов знову Пилат і сказав їм: Отож випроваджую вам Його знову, щоб ви пізнали, що не знаходжу в Ньому ніякої вини. Вийшов тоді Ісус, несучи терновий вінець і багряну ризу. І сказав їм: Це чоловік" (їв. 19, 5-6). Хоча св. ап. Павло каже, що погани не мають правдивої любові, то таки тут видно, що Пилат, хоча поганин, має її більше, ніж юдеї. А це видно з того, що він милосердиться над Ісу сом. Його скатоване, закривавлене Тіло зрушило Пилатове серце до співчуття і милосердя. Він показав юдеям Ісуса такого побитого, скатованого, закривавленого, і каже їм: "Це чоловік!" Тим способом хоче пробудити юдеїв до милосердя над Ісусом. Він неначе б говорив їм: "Ви

палаєте такою злістю та ненавистю на цього невинного чоловіка, а тому гляньте на нього, який Він побитий, скатований. Чи схожий Він тепер на чоловіка? Чи Він може вам що пошкодити? Нема в Ньому тепер ні краси, ні здоров'я. Як бачите самі, що не можна Йому нічого злого робити. Ви оскаржили Його, що Він робиться вашим царем. Але ж куди Йому до царства, коли Він такий згорджений, висміяний. Замість царської корони має на голові терновий вінець, замість скиптра тримає у руках тростину. Він зовсім не виглядає на царя. Хто ж хотів би мати царем такого нещасного чоловіка? Він на чоловіка не схожий, а не те що на царя. Майте над Ним милосердя та не домагайтеся Його смерті. Звільніть Його. Та чи те все допомогло? Чи, може, хоча одне юдейське серце зворушилося? Де ж там. "Як побачили Його архіереї й слуги, закричали, кажучи: Розіпни Його, розіпни Його" (Ів. 19, 6). Отже, бачиш тепер ту закам'янілість юдеїв. Бачиш, що не мають милосердного серця. Тож цього разу поганин Пилат мав чутливіше, благородніше серце, ніж юдеї, а вони ж славилися доброю вірою. Вони вірили в правдивого Бога, не так, як погани. Але нещасні. Над ними зависла страшна, та справедлива кара, "бо суд без милосердя тому, хто не зробив милосердя" (Як. 2, 13). Та хоча Ти, Ісусе, такий принижений, такий збезчещений, то я визнаю Тебе своїм Царем і Паном. Цей терновий вінець має для мене більшу ціну, ніж найкращі та найдорожчі вінці королів і царів. Якими щасливими є ті, що мали у своєму житті нагоду поцілувати ці найдорожчі моці; але якими щасливими є ті, що мають честь бути підданими Царя, що є в терновому вінці. Пануй над нами, Царю неба і землі, нехай влада цієї погордженої тростини, Твого скиптра, поширюється на всі серця. "Нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє". Господь Ісус Христос, коли терпів так багато зневаг і погорди, хотів збудити в наших гордих серцях замилювання до них, якщо вони нас осягнуть. Святі втікали перед похвалами, шукали зневаг і в них любувалися.

Постановлення: Якщо мене стріне якась зневага, знесу її мовчки.

Приклад: У одному монастирі в Римі жила монахиня, що походила з дуже високого роду й називалася Бонавентура. Та ломимо законного одягу, була дуже світською, любила сидіти з гістьми в розмовниці, а свої обов'язки виконувала байдуже. Н сповідник, один священик, намовив її, щоб під його проводом відправила восьмиденні реколекції. Після реколекцій змінилася до невпізнання. Стала зі всіх найревнішою і померла у святості. В годині смерті промовив до неї Ісус Христос з хреста, що його тримала в руках. Цей хрест знаходиться на одному з бічних престолів у церкві св. Лазаря в Кракові. Під тим хрестом є срібна табличка, на якій виписана ця подія.

ДВАДЦЯТЬ ТРЕТІЙ ДЕНЬ

Пилат засуджує Ісуса на хресну смерть Стація I

До останньої хвилини Пилат мав Ісуса за невинного. Тому дуже хотів Ісуса звільнити. Але при тому боявся юдеїв. А юдеї все ж домагалися смерті Ісуса. "Сказав їм Пилат: Що ж Він злого зробив? Вони ж ще дужче кричали, кажучи: Нехай буде розп'ятий. Коли ж Пилат побачив, що ніщо не допоможе, а заколот збільшується, взяв води і вмив руки перед народом, кажучи: Я не винен у крові цього праведника, ви бачите. А увесь народ сказав у відповідь: Кров Його на нас і на наших дітях. Тоді випустив їм Вараву, а Ісуса, бичувавши, видав їм, щоб Його розп'яли" (Мт. 23, 23-27). Застановися трохи над учинком Пилата. Він надто переконаний у невинності Ісуса, захищає Його перед юдеями, заступається за Нього. Видно, має добре серце. А помимо того, таки засуджує Ісуса на смерть. Віддає Його юдеям, щоби розп'яли. Попри його добре серце, слабка в нього воля. Він боїться юдеїв, і з тої боязні підкоряється їх злобі. Пилат є вірним образом дуже багатьох людей. Бо є багато людей, що хотіли б бути добрими. Вони дуже гарно говорять про християнські чесноти, самі ж одначе грішать, їхня воля слабка, не здатна противитись спокусі. А може, й ти до таких належиш? Якби так було, то проси Ісуса Христа, щоб дав тобі ласку навернутися, бо стан такої людини дуже злий. "Бо не ті праведні перед Богом, що слухають закону; ті, що заховують закон, будуть виправдані" (Рим. 2, 13). Злобний Пилат думав, що коли вмие руки водою, то тим заслониться перед судом справедливого Бога. Скільки ж є таких людей, що не йдуть за голосом свого сумління. Совість каже їм іти правою дорогою, хоча би мали через те й життя втратити, а вони не слухають. Вони з легким серцем допускаються тяжких гріхів, а грижу совісті заглушають забавами та розкошами, веселощами. А перед людьми викручуються зразковими чеснотами. І так дуже часто видають себе за чесних, а насправді є великими грішниками. Але перед Богом не скриються, не усправедливяться. Бог бачить і найскритіші закутки їх сердець. А тепер придивися до тих злісних юдеїв, їх злоба так засліпила, що й самі добровільно стягають на себе Божу помсту й Божу кару. Самі себе осуджують. "Кров Його на нас і на наших дітях". Та й справді, Пресвята Кров Христова, невинно пролита, страшно зтяжіла на євреях і тепер тяжить на їхніх дітях. Святі ангели мусили затремити від того, ціле небо мусило застогнати на такий бунт вибраного народу проти самого Бога. Ой, яка тяжка чекає їх кара. А Ісус Христос що каже на це? Він мовчить, але Його Найсвятіше Серце болить над тою несправедливістю та злобою, що кличе до неба на помсту. Він, невинний, жертвується за мене, грішника; Пан віддається на муки за невільника; Творець за створіння. Ой Господи Ісусе

Христе, це я своїми гріхами заслужив на осуд. А щоб я був вільний від цього вічного засуду, Ти приймаєш на себе засуд смерті. Щоб я жив вічно, Ти хочеш умерти. Чим же Тобі за це віддячуся ?

Постановлення: Із вдячності до Господа Ісуса, засудженого на смерть, не буду ніколи нікого осуджувати.

Приклад: Злочин, якого допустилися юдеї в особі Ісуса Христа, був страшно покараний. Майже сорок років Єрусалим очолював римський вождь Тит. А було це на юдейський Великдень, де було зібрано близько три мільйони людей. У місті настав нечуваний голод. Матері вбивали своїх власних дітей і їли. Різні сторонництва боролися зі собою. Доми й вулиці були наповнені трупами. Ніхто не грабив. Чимало юдеїв хотіло втекти, та римляни наказали розпінати їх на хрестах. І так було розп'ято шість тисяч. Після завзятої боротьби римляни здобули місто і підпалили святиню. Священики кидалися у вогонь; понад мільйон юдеїв було вбито, а місто - зруйновано. Майже мільйон дісталось до неволі, за один срібняк продавали по 30 юдеїв, здатних до праці. Тит-поганин, дивлячись на те все, закликав: "Господь Бог знищив юдеїв і їхнє місто".

ДВАДЦЯТЬ ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ ***Ісус Христос обтяжений хрестом Стація II***

Зверни увагу на те, що каже далі Святе Євангеліє: "Тоді видав Його їм, щоб Його розп'яли. І взяли Ісуса. І несучи свій хрест, вийшов на те місце, що зветься лобне місце, а по-єврейськи Голгофа" (їв. 19, 16-17). Душе християнська, глянь на той важкий та великий хрест. Він був довжиною 15 м, а шириною 8 м. І той тягар вкладають на побиті та зболілі Христові рамена. Його ослабле тіло зігнулося під тим тягарем, але Його душа зраділа. Він як найвищий священик радіє, що приносить найбільшу жертву своєму Небесному Отцю за спасіння світу. Коли св. Андрій з такою ж радістю витав хреста, коли його мали на ньому розп'яти, то набагато більше тішилося те Пресвяте Серце Христове, як побачило хрест: "Радіти буде, мов велет, щоби перейти дорогу свою" (Пс. 18, 7). Тут якраз приходиться на думку той милосердний і самарянин, що зустрів на дорозі зраненого чоловіка. І змилосердився над бідним чоловіком, не хотів його такого побитого залишати. Налив вина й оливи на його рани, взяв на свого осла, і завіз до гостинниці. О який же Ти, Господи Ісу се, безконечно милосердний для мене. Ти в рани моєї душі, завдані проклятими чортами, ллєш вино своєї крові й оливу Божої ласки. Береш ту бідну душу на свої рамена, несеш до гостинниці спокою і щастя! Як же Тобі дякую за Твоє милосердя. Господь Ісус Христос, розпочинаючи великим серцем свою Хресну дорогу, взиває,

щоб і я ніс свій хрест відважно і постійно. Та зжалься, Боже, коли я малодушний в терпіннях, які мене стрічають. Я хотів би брати участь у піднесенні Христової хвали, яку дізнавали учні при Господньому Преображенні; я хотів би мати уділ в солодошах Св. Причастя, яких Апостоли зазнавали при ламанні хліба. Але коли Господь Ісус зішле хрест на мене, не хочу його нести, або ж нарікаю, що він довгий та важкий і т. д. А тимчасом знаю, що Господь Ісус покладає на кожного такий хрест, який відповідає його успособленню й силам. Дай мені, Господи Ісусе, замилювання до хреста.

Постановлення: Буду від часу до часу пригадувати цю правду, що Господь Бог веде до неба своїх вибраних дорогою хреста.

Приклад: Один слуга Божий, котрий хотів щиро служити Господу Богу, нарікав на хрест, який Господь Бог на нього зіслав. Одного разу допустив на нього Господь Бог наступний сон. Здавалося йому, що на пустому полі бачив багато ангелів, котрі з великого стосу беруть хрести, призначені для людей. Між іншими бачить свого ангела-хоронителя, котрий його запрошує, щоби замість дотеперішнього хреста вибирав собі інший. Бере один хрест на рамена, та він видається йому невідповідний, задовгий. Вибирає інший, на вигляд малий, гарний, але не може його піднести, бо заважкий. Бере менший, і цей йому не подобається. Наприкінці знаходить хрест, котрий видається йому зі всіх найвідповідніший, і каже, що цей собі вибирає. Ангел-хоронитель похвалив його за цей вибір. Слуга Божий, приглянувшись до нього краще, побачив, що це той самий хрест, що дотепер його носив.

ДВАДЦЯТЬ П'ЯТИЙ ДЕНЬ

Ісус Христос перший раз падає під хрестом Стація III

Уяви собі Хресну дорогу. Від ратуші на Голгофу становить вона 1321 кроки. На чолі йде римське військо з хоругвою. Поглянь на Господа Ісуса, оточеного катами, що закинули на Його тіло ланцюги, й ведуть Його, як дикого звіра. За Ісу сом ідуть два розбійники з хрестами, що разом з Ним мають бути розп'яті. Далі архієрей, старшина народу і незчисленний натовп найрізнішої голоти. Вважай, що людська злість те все зробила для того, щоб зганьбити Господа Ісуса. Поглянь на Ісуса. Він із великим зусиллям ледве може ступати з важким хрестом. Його кроки непевні. Ступить, і спотикається. Терновий вінець в'їдається в голову і спричиняє незрозумілий біль. Поступово, як покидають Його сили, Він заточується щораз більше, спотикається, тратить рівновагу, падає! Рани відкриваються, земля багриться Найсвятішою Кров'ю. Кати починають проклинати, лихословити, шарпати та копати Господа Ісуса, щоб вставав. О, Ісусе, хто викаже Твої болі й чуття

Найсвятішого Твого Серця! Як же болію над Тобою! Господь Ісус упав і знову підноситься. Увесь обмазаний болотом, облитий свіжими струменями крові, що пливають з ран Його голови. Пророк Господній бачить Його духом у червоній одежі на Хресній дорозі, і розпочинає з Ним розмову: "Хто ж це, що йде з Едому в червоних шатах з Боцри?.." - "Я, - відповідає Ісус, - що говорить у правді і владний спасати". "Чого червоні твої шати, й одіж твоя, як у тих, що тиснуть вино?" "Сам Я чавило топтав, і з людей нема нікого зі мною. Тиснув я в ревності моїй і потоптав їх у гніві своїм, і бризкав сік їх на шати мої, і змочив я всю свою одежу" (Іс. 63, 1-4). Так, Спасителю наш, Кров Твоя є нашою кров'ю, бо Ти Її нам дарував! Отці Церкви навчають, що цей тяжкий упадок Господа Ісуса означає наші гріховні упадки на дорозі спасіння. Ісус Христос жертвував цей свій упадок Небесному Отцю за наші упадки. О душе моя! Чи це можливо, щоб ти, пригадуючи собі це, була ще колись такою жорстокою для Господа Ісуса, щоб важким гріхом відновлювати Його упадки? О Ісусе, вже ніколи не ображу Тебе важким гріхом.

Постановлення: Постановляю від часу до часу відправляти Хресну дорогу.
Хресна дорога: Хресна дорога, якою ішов Ісус Христос в Єрусалимі з 14 стаціями або місцями, до котрих прив'язані важливі спомини, була відправлена вірними від найдавніших часів. Церква надала повні численні відпусти і особисті для тих, що відбувають цю Хресну дорогу. На пам'ятку цієї Хресної дороги споруджено Хресні дороги по церквах, що нагадують ці 14 стацій єрусалимських. Ті, що відбувають цю дорогу, відбувають ті самі відпусти, які є прив'язані до Хресної дороги в Єрусалимі. Один лиш повний відпуст можна відбувати для себе, а інші можна жертвувати за душі в чистилищі. Умовою до зискання відпусту є: ходити від стації до стації і бодай коротко (протягом хвилини) при кожній стації роздумувати над муками Ісуса Христа. Хто не вміє розважати, може собі відчитати одне розважання цієї книжки.

ДВАДЦЯТЬ ШОСТИЙ ДЕНЬ

Ісус Христос стрічав Свою Найсвятішу Матір Стація IV

Давній переказ каже, що Найсвятіша Мати, коли довідалася про засудження на смерть Ісуса, вийшла в супроводі побожних невіст на одну з вулиць, якою Ісус Христос, обтяжений хрестом, мав переходити на Голгофу. Що там діялося в серці цієї найчутливішої Матері! Коли мати побачить свою дитину, яку спіткнуло якесь нещастя, аж мліє з болю, то ж як боліла Пречиста Діва, коли побачила Свого Сина такого збезчещеного та скатованого. Єрусалимська легенда каже, що біль Найсвятішої Матері був такий великий,

що сльози, що крапали з її очей, пробивали каміння, на яке падали. В Єрусалимі при Ш-й стації уміщений такий камінь. Стань на духу між тими побожними невістами, поруч Марії. Слухай, як здалеку доходять голоси воєнної труби, крик натовпу, який йде за Ісусом. Цей похід наближається до місця, де стоїть Найсвятіша Мати. Глянь, як її заплакані очі шукають Ісуса, Найсвятішого з людських синів. Вже його побачила. Але в якому стані!? Обтяжений хрестом, похилений під його тягарем до землі, голова зранена терновим вінцем, лице й руки закривавлені, одяг обдертий. Ісус Христос підносить свої очі, Його погляд стрічається з поглядом Найсвятішої Матері. Смертна блідість покрила її лице, мов мертвий стовп стала, спершись на святі невісти. А Ісус Христос? Заболів сердечно над Своєю Матір'ю, і йшов далі... Ісус Христос і Найсвятіша Його Мати жертвували цю зустріч Господу Богу за гріхи нечестивих і грішних людських сходи́н. Чи ще будеш шукати у них приємності?

Постановлення: Буду втікати не лише від грішних, але й від небезпечних сходи́н та товариств.

Приклад: У Василіанській церкві в Гошеві, неподалік Болехова, у каплиці на вівтарі є малий образець розп'ятого Ісуса. На тому образці є намальований Ісус Христос з хрестом, в терновому вінці, з мотузом на шиї. На лиці Господа Ісуса видно великий біль, з очей плинуть сльози. Це копія того чудотворного образу, який знаходиться в костелі ОО Кармелітів у Львові. Перед тим образом часто моляться багато осіб, що в своїх смутках і хрестах шукають прощення й потіхи. Численні кіота, завішені на вівтарі, свідчать, що Ісус Христос вислуховує ласкаво тих, що з вірою і упованням до Нього прибігають.

ДВАДЦЯТЬ СЬОМИЙ ДЕНЬ ***Симеон Киринейський - Христовий хрест Стація V***

Зверни увагу, що каже далі Святе Євангеліє: "І примусили одного перехожого, Симеона Киринейського, що йшов зі села, отця Александра і Руфа, щоби ніс Його хрест" (Мр. 15, 21). Юдеї бачили, що Ісус Христос після першого упадку зовсім знеміг. Та й неможливо, щоби не ослаб. Стільки Крові з Нього стекло на Оливній горі, стільки безсонних ночей, ходжень по судах, бичування, катування, мучення, тернем вінчання - все те зовсім мусило відбитися на здоров'ї Ісуса. Він мусив ослабнути. А як ще до того на свої побиті та покатовані плечі взяв такий важкий хрест, то мусив під ним падати. Юдеї добре бачили, що Ісус Христос міг, певно, ще по дорозі вмерти. І тому, коли зустріли на дорозі Симеона Киринейського, кажуть йому, щоби допоміг нести хрест. Хтось подумав би, що вони це роблять з

милосердя над Ісусом. Ні! Вони боялися, щоб Ісус не вмер на дорозі, а тоді б зникли їх злісні задуми. Вони дуже хотіли, щоби Ісус умер таки на хресті, їм лиш у цьому розходилося, а більше нічого. Тому то ніби й змилосердились над Ним. Симеон відразу не хотів нести хреста, та зворушений милосердям до Ісуса, зворушений Божою ласкою, взяв Христовий хрест. Виникає думка, чому ніхто з тих, що йшли за Ісусом, цим не жертвували? А просто тому, що несення хреста було дуже великим приниженням. А на таке приниження ніхто не міг відважитися. А Ісус Христос знову не хотів їм цього дозволити, бо були негідні такої ласки. Пам'ятай, християнська душе, що для правдивого християнина найбільша слава є тоді, коли цілий світ погорджує ним задля Ісуса Христа. Господи Ісусе, дай мені ту мудрість святих, бо я маю ще таке викривлене і неправдиве поняття про достоїнство погорди. Симеон Кириней, за прислугу в такій важній хвилині, отримав дуже велику нагороду, бо з двома синами прийняв Христову віру, він і його сини стали єпископами, а відтак з любові до Ісуса ще й мучениками, як каже давнє повір'я. На цьому чоловікові, що так принизився, Ти, Ісусе, показав те, що вже давно обіцяв, що "Хто принижується, буде вивищений" (Лк. 14, 11). Ісус Христос не раз і мені подає таку ласку. І я маю часто нагоду допомогти нести хрест моєму ближньому, що несе не раз важкий хрест і під ним падає. Але чи я користаю з тієї ласки? Чи я радо допомагаю ближньому в його клопотах, терпіннях та злиднях? Скільки ж бачимо людей, що несуть свої важкі хрести. Одних гне хрест убогості та гіркої нужди, інших важка слабкість кинула на ложе болю, а діти їхні пухнуть з голоду та холоду; ще інших важкий смуток притиснув так, що ради собі не можуть дати; деякого переслідують невинно і т. д. і т. п. А чи багато є таких, що допомогли б їм нести ті важкі хрести? Чи багато є таких, що схотіли б витерти сльозу бідній вдовиці, сироті? І навпаки, чи мало є таких, що самі живуть у розкоші, достатках, що самі не знають, що мають їсти, як убраться, у чому собі догодити - а біля них чимало правдивих бідаків, нужденних, що днями не бачать шматка хліба? Чимало є таких, що стіни своїх помешкань прикрашають дорогим матеріалом, а убогим не те що не допоможуть, але й ще здируть з них шкіру? Чимало є таких, у яких стіни помешкань сяють від дорогих прикрас, підлоги світяться, мов дзеркала, а біля них бідні гниють у брудних хатах, а коли бідний у них з голоду не може добре працювати, то вони кажуть, що він лінивий? Чимало є таких, що коли убогий просить на порозі кусень хліба або дрібного гроша, вони не те що не поглянуть на нього, але й ще сгрімголов відганяють його від порогу? Чимало є таких, які голодному не подадуть куска хліба, а в їхніх коморах та заховах плісняє збіжжя та хліб, а

відтак викидають це на гній? Чимало є таких, у яких коні гризуть золоті уздечки, а як бідний просить у них допомоги, то кажуть, що не мають що дати, що самі потребують. І ті багаті, що живуть у розкоші чи хоча б поглянули на тих жебраків? Ні! Навіть не думають про них. А ті багаті, хрещені в ім'я Христове, вони признають Христа, вони навіть переконані, що Ісус Христос прийме їх після смерті з великою пошаною до свого царства. Ой, даремна їхня надія. Таких не прийме Христос до Свого царства, бо ось що він сказав: "Коли прийде Син Людський у своїй славі і всі Ангели з Ним, тоді сяде на престолі Своєї слави; і зберуться перед Ним усі народи і відділить їх один від одних, як пастир відділяє овець від козлів; і поставить вівці по Своїй правиці, а козлів - по лівиці. Тоді скаже Цар тим, що будуть по Його правиці: "Прийдіть благословенні мого Отця, посядьте приготоване вам Царство від заснування світу. Бо я був голодний, а ви дали мені їсти; я був спраглий, а ви напоїли мене; я був подорожній, а ви прийняли мене; нагий, і ви одягли мене; недужий, і ви відвідали мене; у в'язниці був, і ви прийшли до мене." Тоді відповідять йому праведники, кажучи: "Господи, коли бачили ми Тебе голодного — і нагодували, спраглого — і напоїли? Коли ж ми бачили Тебе подорожнім - і прийняли Тебе, або нагим — і одягли Тебе?" Коли бачили ми Тебе недужим або у в'язниці - і прийшли до Тебе? А Цар у відповідь скаже їм: "Істинно кажу вам, що тільки ви вчинили одному з цих моїх найменших братів, мені вчинили". Тоді скаже і тим, що будуть по лівиці: "Ідіть від мене прокляті в огонь вічний, приготований дияволу і його слугам. Бо я був голодний - і ви не дали Мені їсти; був спраглий - і ви не напоїли Мене; подорожній був - і не прийняли мене; нагий - і не одягли Мене; недужий і у в'язниці - не відвідали Мене." Тоді відповідять Йому і ті, кажучи: "Господи, коли бачили ми Тебе голодним або спраглим, або подорожнім, або нагим, або недужим, або у в'язниці - і не послужили Тобі?" Тоді Він відповість їм, кажучи: "Істинно кажу вам: чого тільки ви не вчинили одному з цих найменших, і мені не вчинили." І підуть ці на вічну муку, а праведники - на життя вічне." (Мт. 25. 31-46). Подумай добре над цими словами Христа. Подумай і тремти, коли не виконуєш діл милосердних.

Постановлення: В честь Господа Ісуса, несучого хрест, дам сьогодні милостиню убогому, або змовлю молитву в його наміренні.

Приклад: Один пан мав велику набожність до розп'ятого Ісуса Христа. Він часто гаряче молився до Христових ран, особливо, коли проїжджав біля хреста при дорозі. В селі, де мешкав, поставив у ліску близько дороги дубовий хрест із розп'яттям. Кілька разів приїжджав туди кіньми, і стояв перед тим хрестом. Навіть коні так до того звикли, що звертали в ліс, і ставали перед хрестом. Пан цей просив ласки, котрої однак Ісус не дав йому,

але за це дав йому ласку в стократ більшу. Згодом пересвідчився той пан, що ласка, про яку просив, була б для нього нещастям.

ДВАДЦЯТЬ ВОСЬМИЙ ДЕНЬ

Свята Вероніка обтирає лице Господа Ісуса Стація VI

Глянь, як кати, побачивши, що Господь Ісус уже трохи відпочив, кладуть знову хрест на Його рамена. Симеонові Киренейському кажуть іти при Ньому, щоб при потребі знову ніс хрест далі. Позглянь на лице Господа Ісуса, як воно страшно виглядає. Краса неба засушена немилою поволокою ран, крові, поту і сліз. Від ніг аж до голови нема в Нього здорового місця: рани і струпи й синці; не перев'язали, ні ліку приклали, ні оливою намастили" (Іс. 1,6). Повір'я каже, що одна невіста на ім'я Вероніка, приступила до Ісуса, зняла з голови хустку, яку носила після звичаю єврейських невіст, склала її утрое і обтерла Ісусові лице. О як тобі дякуємо, свята невісто, за цю послугу, що ти її зробила Господу Ісусу, бо кожний з нас хотів би її віддати Спасителеві. Це дуже сподобалося Ісусові. Із вдячності за це Він залишив на хустині вірний образ Свого лица потрійно відбитий. Тим ще більше потягнув Він її до Себе. Церква почитає Вероніку святою. Ту хустину розтято відтак натрое. Одна частина зберігається в Єрусалимі, друга - в Римі, а третя - в Іспанії. Народ віддає велику шану тій дорогій пам'ятці про Христа. Із цієї події можемо переконатися, що Ісус не зважає на величину жертви, а на те, з яким серцем ми ці жертви складаємо. Може, ти сам убогий, сам не маєш чим порятувати ближнього, то покажи йому своє співчуття, скажи йому своє ввічливе слово, потіш його. Одне слово потіхи, що походить зі щирого серця, часто значить більше, чим багатий грошовий дар. Господи Ісусе, дай мені серце, сповнене співчуття для терплячих.

Постановлення: Буду намагатися по змозі розширювати побожність до нерукотворного образу Ісуса Христа так, як це подекуди робиться.

Приклад: У Росії був один полковник, що мав жінку протестантку, але сам був щирим католиком. Той офіцер мав щирого приятеля-священника. Одного разу священник переїжджав у тій місцевості, де був офіцер. Якийсь внутрішній голос шепотів йому, щоб він зліз із воза, і відвідав свого приятеля офіцера. Але він не дуже на те зважав, бо дуже поспішав. Коли, однак, той голос не перестав на нього налягати, послухав і зайшов до офіцера. Полковник, коли побачив свого приятеля, дуже зрадів, прийняв його сердечно, і сказав: "Ви, отче, саме в добрий час приходите до мене. Бо от моя дружина лежить важко хвора. Ви знаєте, що вона протестантка, та я не хотів би, щоб вона так померла. Думаю, що зможете тепер повернути її до

католицької віри. Я маю надію, що вона вас вислухає". І справді, хвора відреклася своєї неправдивої віри, прийняла католицьку, і щасливо померла. Цікаво знати, чим та невіста заслужила собі у Бога на таку велику ласку? От після її смерті знайдено книжку, в якій вона описувала свої щоденні заняття. У ній вона описала свою постанову, що жодного дня не пропустить без якогось милосердного вчинку. Так, вона була милосердною за життя, а за це заслужила собі на цю велику ласку в годині смерті. І справдилися на ній слова Христові: "Щасливі милосердні, бо вони доступлять милосердя" (Мт. 5. 7).

ДВАДЦЯТЬ ДЕВ'ЯТИЙ ДЕНЬ ***Ісус Христос упав другий раз під хрестом Стація VII***

Глянь, як Господь Ісус бере від Симеона знову хрест на свої рамена і його несе. Сили покидають Ісуса, Він заточується, мліє й упадає другий раз під хрестом. Цей упадок був важчий, ніж перший; дерево хреста дуже придавило Спасителя. Уяви собі, як кати Його проклинають, як старшина юдейська тішиться з'цього, як Найсвятіша Мати і побожні невісти заносяться від плачу. Ісус Христос з останніх сил підноситься зі землі, і з великим болем приймає хрест із рук катів. Але тепер поступає вже вільніше. Найсвятіша Його Кров скапує по дорозі. О Господи, Ісусе Христе, якою ж болючою для Тебе є ця Хрестна дорога! Як олень, прошитий стрілою, так Ти, Ісусе, залишаєш по собі криваві сліди. Безконечна Твоя любов до нас пробилла Твоє Серце; ця любов витискає з Нього Твою Кров! Пробий, Ісусе, і наші серця стрілою любові! Нехай ця Христова мужність буде для нас наукою тоді, як ми підіймаємося до добрих діл для Господа Бога. Кожна жертва є важкою, кожний обов'язок є хрестом. Кілька осіб починає найкращі діла, а після уступає задля деяких труднощів. Не зупиняйтесь в доброму! Якщо мужність буде нас покидати, звернімося до Найсвятішого Серця Ісуса, і просім Його про силу й постійність у розпочатому ділі. Серце Ісуса, допомагай нам!

Постановлення: Коли хто зажадає, щоб йому допомогти в добрій справі, не відмовляйтему.

Приклад: Щоб бути СВЯТИМ, не треба надзвичайних речей, великих жертв для Господа Бога. Достатньо, коли людина застерігається гріха, коли при своїх, щоденних обов'язках є вірною Господу Богу. Доказом цього є св. Іван Берхманс. В його житті не бачимо нічого надзвичайного. Його святість була в тому, що він заховував вірно всі приписи і правила монаші. Уми-траючи, взяв він до рук вервицю, правила монаші та хрест, і сказав: "Ті три речі були мені в житті найдорожчі і з ними хочу вмерти". Лев XIII зарахував його 1887

року до святих.

ТРИДЦЯТИЙ ДЕНЬ
Невісти Єрусалимські плачуть над Господом Ісусом Христом
Стація VIII

Роздумуй далі над тим, що каже Святе Євангеліє: великий натовп народу і невісти, що плакали і ридали за Ним. А Ісус повернувшись до них, сказав: Доньки Єрусалимські, не плачте наді мною, але самі над собою плачте і над вашими дітьми... "Бо коли зі зеленим деревом це роблять, що буде зі сухим?" (Лк. 23, 27-31). А це як? Чи ж зле плакати над Ісусом Христом? Ні. Лише тими словами Ісус Христос показує свою велику любов. Він за Себе зовсім не дбає, а пам'ятає лише за інших. Невісти плачуть над Ним і Він приймає їх співчуття. Той їхній плач не є Йому байдужий, але Він заспокоює невісти і каже, аби не плакали над Ним, але самі над собою та над своїми дітьми. Тим Він неначе хотів їм сказати: Не плачте над моєю мукою, бо Я її приймаю для вас та для ваших дітей. Через цю мою страшну муку ви будете спасенні. Хоча Я тепер такий погорджений, висміяний, зневажений, за те чекає Мене слава; за те чекає Мене та слава, яку Я маю в мого Отця від віків та яку на час покинув задля вас. Але вам треба над чимось іншим плакати. Треба вам плакати над своїми гріхами і над гріхами ваших синів. Бо як не будете плакати над своїми гріхами, як не будете за тими гріхами шкодувати, то вас чекає вічна кара. Бо ж от дивіться, що належить за гріх. Коли я Бог, без найменшого гріха, а лиш за гріхи людей так важко мушу покутувати, то що ж чекає вас за ваші власні гріхи? Отже, плачте над собою, а не наді мною. Так потрібно розуміти ті слова Ісуса Христа. Бачиш, який Ісус Христос для нас добрий. Сам потребує потіхи, бо усіма принижений, зневажений, а однак забуває про себе, а пам'ятає про інших. З упевненістю можна сказати, що тими словами хотів Ісус навернути невісти; хотів дати їм свою ласку для навернення. І вони, певно, скористали з тої ласки Христової, та не лише вони скористали, але й їхні діти. Бо ж от св. Петро навернув в Єрусалимі після зішестя Св. Духа п'ять тисяч душ. Так завжди, щохвилини промовляє Ісус Христос до наших сердець. Треба нам лише слухати Його слова. О Господи Ісусе, не забувай про нас, промовляй до нас, карай, січи, як довго ми на землі, щоби Ти лише після смерті не карав нас за наші гріхи. З цих слів Ісуса Христа до невіст є для нас ще й інша наука. Лише плачу ще не достатньо для змиття гріхів. Треба ще мати в серці жаль, треба цілим серцем жалувати за гріхи та насправді в серці ними гидувати. Щоби навіть хто й цілу ріку вилив сліз, але як ті сльози не походять зі щирого серця, коли наше серце не плаче над гріхами, коли в серці немає жалю, очищення гріхів - то ті

сльози не придадуться ні до чого. Добре, коли сльози проливав над своїми гріхами, але щоб гріх був відпущений, треба мати щирий жаль в серці. Отже, коли нема жалю, очищення гріхів в серці, то плач нічого не допоможе. Невісти, звичайно, дуже схильні до плачу: над чим-небудь вже й плачуть. Такий плач є дуже нерозумний. То не є правдивий жаль, а лиш чутливість. Треба розумно плакати. Коли вже заплакати, то заплакати зі щирого серця, з любові до Господа Бога. То є розумний плач. То ж каймося в наших гріхах, жаліймо за них зі щирого серця та й інших до цього заохочуймо. Св. Августин каже, що хоча ми в своєму житті лише один - однісінький гріх вчинили, то ми повинні за нього жалувати. Ісусе Христе, дай нам духа покути.

Постановлення: Матиму більший жаль за гріхи при сповіді.

Приклад: Одним зі святих, що мав велику побожність до Ісуса Христа розп'ятого, був блаженний Володислав з Гельнова († 1505р.). Він вступив до чину Бернардинів і там відзначився великою строгістю життя. В кожній своїй проповіді згадував про муки Ісуса Христа. Останню свою проповідь про страсті Христові виголосив у велику п'ятницю у Варшаві. Під час тої проповіді так перейнявся страстями Христовими, що не міг говорити. Як лише сказав: "Ісусе мій, Ісусе найсолодший", упав у екстаз і під час того був піднесений вгору понад проповідальницю. Всі, хто був в церкві, дуже злякалися. Він помер у Варшаві, де його й поховано в церкві св. Анни. І на його могилі діялися великі чуда.

ТРИДЦЯТЬ ПЕРШИЙ ДЕНЬ

Ісус Христос упадає третій раз під хрестом Стація ІХ

Душе християнська! Іди далі за Ісусом і приглядайся до Його тяжких мук. Поглянь, як Він гірко несе Свій хрест. Сили вже зовсім Його покинули. Вже далі не може іти, а не те щоб нести на собі такий тягар. І знов падає під хрестом. А це вже утретє. Кати підносять хрест, але Ісус не рухається. Вони гадають, що вже помер. Обступили Його фарисеї і настрашилися. Та чого? Чи, може, їм Його жаль? Ні! Вони для Нього не мають ані крихти жалю, їм лише жаль стало, що не будуть бачити, як Він буде конати на хресті. Тому вони й настрашилися. Та ні, Ісус не вмер, Він ще живий. Він мусить випити ту гірку чашу, яку Йому подав Його Отець Небесний, і яку Він добровільно прийняв за наше спасіння. Звичайно, Його жертва мусить бути повною. Він помре на хресті на радість закам'янілим фарисеям. Він мусить умерти на хресті, щоб сповнилося пророче слово, та щоб ми жили вічно на небі. Кати дають хрест знов Симеонові Киринейському. Ісуса же ведуть на місце страти. "І привели Його на місце Голгофу, що в перекладі означає

"Череповище" (Мр. 15, 22). По дорозі на Голгофу Ісус падав тричі. А чи знаєш, чому Ісус Христос стільки разів падав? Св. отці кажуть, що Ісус Христос хотів тим надолужити Своему Отцю за наші свідомі уиадки в гріхи, бо ж люди помножують ті гріхи! Не один, що висповідався зі своїх тяжких гріхів, заледве пообіцяв виправитись, а вже знову їх допускається. Знову повертає до колишніх гріхів. А це дуже ображає Господа Бога. Св. Петро з великою зневагою згадує про таких людей. "Бо коли утікши від нечистоти світу пізнанням нашого Господа і Спаса Ісуса Христа, знов заплутані нею бувають переможені, то останнє стало для них гірше від першого. Бо краще їм було не пізнати дороги справедливості, ніж пізнати і відвернутися назад від Святої Заповіді, котру їм передано. Бо з ними діється за правдивою приказкою: "Пес повернув до своєї блювотини" та "свиня, умившись, іде в калюжу болота" (2. Петр. 2, 20-22). І справді, це дуже огидно, коли людина після сповіді повертає назад до тих же гріхів. Та й страшно, бо через те серце такої людини байдужіє і може навіть закам'яніти. Господи Ісусе, як же я соромлюся цих несподіваних моїх упадків, як за них жалію, бо знаю, що вони були причиною Твоїх упадків під хрестом. Цей третій і останній упадок Ісуса під хрестом нагадує нам, що і нас колись смертельна слабкість звалить на ложе болів. Коли сили будуть нас покидати і смуток обійме нашу душу, пригадаймо собі тоді Хресну дорогу нашого Спасителя. Пригадаймо собі останній Його упадок під хрестом, проситимемо в Нього допомоги, а Господь Ісус зміцнить нас і потішить. Через Твоє помилування, спаси нас, Господи!

Постановлення: За кожний поповнений тяжкий гріх наклади собі тяжку, добровільну покуту.

Приклад: Колись чимало багатих панів будували в деяких місцях Хресні дороги. Вони з любові до страдаючого Христа хотіли мати завжди перед очима Його страсті. Тисячі й тисячі вірних відвідували і відвідують ті святі місця. Церква свята наділила Хресні дороги великими відпустами. Був один побожний чоловік, що мав дуже велику набожність до Христових страстей. Одного разу він також відбував Хресну дорогу. При кожній стації затримувався і роздумував над Христовою мукою. Так був перенятий співчуттям до страдаючого Христа, що годі було йому опустити одну подію, а йти до іншої. Нарешті прийшов на те місце Хресної дороги, де представлена Голгота. Звідси вже не міг далі рушити. Не міг відірватися від розп'ятого Спасителя. Увесь палав любов'ю до Нього. Довго-довго вдивлявся у Христа розп'ятого на Голгофі. Ревно плакав над Спасителем, що з любові до людей був розп'ятий на хресті. Відтак вже й плакати не міг. Схилив свої коліна до землі під хрестом, і впав на землю. Довший час так лежав, наче

непритомний. Вкінці зітхнув важко і у голос заривав: "Ісусе, Боже мій, Ти для мене так тяжко терпиш. Ісусе, Ти з любові до мене помер на хресті." Вже більше не чути було ані плачу, ані голосу.., він вже навіть не рухався. З великого співчуття, над муками Христовими не міг витримати. Від того він й помер па тому місці, на Голгофі, під розп'ятим Христом. Христос умер для нього на хресті, а він з любові до Христа умер під хрестом. І, певно, Христос прийняв його праведну душу до свого царства. "Сильна, як смерть любов" (Пісн. Піс. 8, 6).

ТРИДЦЯТЬ ДРУГИЙ ДЕНЬ ***Ісус Христос обнажений з одежі Стація X***

Зверни увагу, як вкінці відвели Господа Ісуса на місце смерті. Який же Він ослаблений, знищений. Під терновим вінцем важко було розпізнати Його лице. Струї спливаючої крові зовсім закрили Його пресвяте лице. Усе покрите темно-червоною фарбою від скипілої крові. Чотирьох вояків призначено для виконання огидної роботи. Дикі люди здирають з Господа Ісуса насамперед верхню одежу, потім спідню ризу, що прилипла до ран. Під час здирання відно-вили кати всі рани, віддерли куски тіла. Господь Ісус став серед народу, скупаний у Своїй крові. Поглянь, який сором охопив люблячого жінок, бачачи себе таким оголеним; який невиказаний біль огорнув Його Найсвятіше Серце. Як можна, Господи Ісусе, щоб Ти, що покриваєш землю зеленню і квітами, а небо - зірками, дозволив таку жорстокість? Отці церковні вважають цей біль і встид, якого Ісус терпів у своєму оголенні, карою, яку Він прийняв, щоби надолужити Божій справедливості за безсоромне і жіршаюче людське убрання. Святе Євангеліє каже, що верхню ризу Ісуса Христа поділили вояки на чотири частини; для кожного з них - по одній частині. "Взяли Його одежу і поділили на чотири частини, кожному воїнові частину і хітон; а хітон був не шитий, а увесь зверху тканий. І говорили до себе: Не будемо дерти його, а киньмо жереб на нього, чий має бути; щоби сповнилося Писання, що каже: Розділили мої ризи між собою, і на мою одежу кидали жереб" (ів. 19, 23-24). Що за біль мусив відчути Ісус Христос, коли бачив, що Його прирівняли з розбійниками. Але ще більше впадає нам в очі та крайня убогість, яку Ісус добровільно приймає на себе в годині смерті. Від народження Свого був дуже убогим, а при смерті ще убогішим. Там мав бодай шопу за мешкання, ясла за колиску, пеленки за прикриття - тут нічого не має. Замість ложа матиме хрест, на якому повисне нагий між землею та небом! Людино бідна! Чому нарікаєш на свою бідність? Чи ж не бачиш, який Ісус убогий? Навіть найнеобхіднішої одежі немає. Чи ти хочеш бути кращим від Ісуса? Ісус

Христос став таким убогим для тебе, а ти не хочеш бути убогим для Нього. Він з любові до тебе такий убогий, і з любові до тебе дає тобі убогість, щоб ти був подібний до Нього. А ти не хочеш прийняти того дару. А хоча б з примусу вже й приймаєш, то знову нарікаєш на убогість. Пам'ятай, що "Учень не більший за вчителя, а раб - понад пана свого" (Мт. 10, 24). Після висновків св. отців, та риза нешита і некроєна, має означати католицьку церкву. Хто ділить її, є схизматиком або еретиком.

Постановлення: В одежах і убираннях заховаю скромність і ошадність.

Приклад: За переказом, той хітон та нешиту ризу мала приготувати Пречиста Діва Марія, ще як Ісус Христос був малим. І з роками, як Ісус ріс, росла з ним і та риза. Боже провидіння так хотіло, щоб та риза, хітон, збереглися аж до наших часів. Її перенесено з церкви до церкви, а тепер вона знаходиться в місті Тревірі в Німеччині. При ній діялися і діються чимало чуд. Особливо діються чуда під час того, як виставляють ту ризу до прилюдного почитання. Востаннє її виставлено кілька років тому. Тисячі вірних приходило побачити її й поклонитися. Що вона є правдивою ризою та тією ж, що Ісус її носив, підтверджують достовірні документи. А ті документи є справжні і підтверджені духовною владою.

ТРИДЦЯТЬ ТРЕТІЙ ДЕНЬ **Ісус Христос прибитий до хреста Стація XI**

Зверни увагу, як найулюбленішого нашого Спасителя оточують кати, щоб Його вхопити і прибити на хрест. Звичайним злочинцям дано в такий час вино, заправлене міррою, щоб одурені не чули на хресті своєї муки. Ісусові подано вино, змішане з жовчю, щоб муки ще примножити. "І спробувавши, не хотів пити" (Мт. 27, 34). Не хотів нити, щоб оточуючі Його не подумали, що бажає в терпіннях полегшення. Скуштував гіркоти жовчі і жертвував її на надолуження Господу Богу за людські гріхи, поповнені через надмірність в уживанні напою. Ах, якою гіркотою наповнюють ці гріхи Найсвятіше Серце Ісуса! Ісус Христос бачить, що кати хочуть Його розп'яти на хресті, тому випереджує їх, сам наближається до хресного дерева і кладеться на нього. Вони хапають одну руку і грубим цв'яхом через середину долоні прибивають в пробите місце до хреста. Слухаючи удари молота, уяви собі, які болі переймають Господа Ісуса. Поглянь, як кати хапають другу руку Господа Ісуса, як її натягають, як її дотягають до місця, де має бути прибита. Уяви собі, як сильно Ісус Христос терпить... Вже другу прибивають руку... Велике фізичне терпіння має вже у собі те, що корчить тіло чоловіка; ото ж ноги Ісуса Христа скорчилися, коли прибито до хреста руки. Кати хапають Найсвятіші ноги Ісуса Христа, не можуть їх дотягти до призначеного місця.

В'яжуть мотузку до ніг і тягнуть як струни. Після цього беруть довгий, грубий цв'ях, і в місцях найбільше чутливих, прибивають сильно до хреста!.. Ах, душе моя, чи ж тебе не зворушує до глибини це терпіння Твого Спасителя? Так, Господи, мій Ісусе, я відчуваю весь Твій біль, і серце мені крається на згадку, що то гріхи моїх рук і ніг так страшно прибили Тебе до хреста. Кати беруть тепер хрест з Господом Ісусом, виправляють його, а відтак підносять і швидко кидають в яму, виковану в скелі, де мав стати. Рани рук і ніг Господа Ісуса роздерлися. Він потопає в морі болю.

Постановлення: Буду послухний всім моїм настоятелям з любові до Господа Ісуса, Котрий став послухним аж до смерті хресної.

Приклад: Після навернення цісаря Константина Великого, св. Єлена, його мати, пішла до Єрусалиму, щоби там відвідати святі місця і відшукати дерево святого хреста. Почали копати на горі Голгофі близько місця розп'яття, і знайшли три хрести, разом закопані. Думали, що то був хрест Ісуса Христа і хрест двох розбійників, однак не знали, котрий з них мав бути хрестом Ісуса. Щоб у цьому переконатися, почали прикладати ті хрести один за одним до померлого. Приклали один до мерця, він не встає, приклали другий, також ні, лише тоді, як приклали третій, померлий порухався і встав здоровий. Із цього зрозуміли, що якраз цей хрест, що на ньому розп'ято Христа Господа. Коли той народ, який там був, почув, що знайдено Христовий хрест, увесь скупчився, щоб його побачити. Тому патріарх вийшов на підвищення і звідти показував його народові. Народ падав на лице, і говорив: Господи помилуй. На ту пам'ятку є в нас свято Воздвиження Чесного Хреста.

ТРИДЦЯТЬ ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ ***Христос розп'ятий терпить на тілі Стація XII***

Уяви собі Господа Ісуса, розп'ятого між двома розбійниками. Лицем звернений Він до нас. Під хрестом стоїть Найсвятіша Мати, св. Іван Євангелист, св. Марія Магдалина та інші побожні невісти. Далі стоять неподалік хреста вояки, архієреї та інші різні люди. Найбільше Ісус терпить спрагу. Страшний вогонь палить Його зсередини. А це все через втрату крові. Відомо, що поранені на полі бою, коли з них багато стекло крові, передусім просять хоча трохи води. А з Ісуса Христа стільки витекло крові, і тепер безупинно тече з Його ран. Вже майже зовсім нема в Ньому крові. То ж що за біль мусив терпіти! Яка нечувана тяжка Його мука! А тепер застановися, чи були, та чи є такі твої терпіння. Ісус Христос висить на хресті... Цілий тягар Його тіла спочиває на трьох цв'яхах. Ані поворухнутися руками, ні ногами, бо рани від цв'яхів роздираються. А як у такому

страшному болю мусить порухатися. І так до важких болів стають нові, ще важчі. А ще додавав болю й терновий вінець на голові, бо на який бік лише порухав головою, кільці відновлювали рани. А кожна рана збільшує терпіння. О, Царю мучеників! Нехай Твої страшні терпіння зціляють мою нетерпеливість! Ісус Христос висів три години на хресті, від третьої до шостої з полудня. Організм чоловіка, коли є здоровий, менше відчуває болі, бо має більше відштовхуючої сили. Однак організм Господа Ісуса був зовсім знищений. Ті терпіння Господа Ісуса знищили ніжність Його тіла. А з Його терпіння інше людське терпіння не може порівнятися. Не дивно, отже, що Ісус Христос каже устами пророка до нас: "Ви всі, що йдете дорогою, гляньте і придивіться, чи є такий біль, як біль Мій. Ці муки зносить Ісус Христос якнайспокійніше. Не скаржиться на них, ні на нікого не нарікає. А тим дає нам приклад, як поступати в терпіннях, що з Божого допущення на нас приходять. І ми повинні зносити їх терпеливо і просити Бога про допомогу. А якщо хочемо потіхи в тих терпіннях, то маємо її шукати лише в Ісуса Христа. Він є джерелом всякої потіхи. Якби ми часто пригадували собі страшні муки Христові, то зовсім інакше зносили б ті малі терпіння, як, наприклад, біль зубів, го-лови. О як же інакше ми заховувалися би в довгій та важкій недузі, якби ми тоді дивилися на розп'ятого Христа. В кожній прикрості, в кожнім терпінні, в кожній слабкості ми повинні казати: Ісус Христос, хоча був невинний, набагато більше терпів від мене, то й я буду радо терпіти. Ісусе, дай мені ласку терпеливості.

Постановлення: Буду просити терпеливості у недузі.

Приклад: Перський цар Хозрой завоював чимало країн. Між ними здобув також і Єрусалим. Якось зайшов він до тої церкви, що на місці розп'яття Христового вибудувала св. Єлена. Серед інших дорогоцінностей забрав з цієї церкви також і дерево хреста Господнього. Дуже побожний Константинопольський цар Іраклій багато молився і постив для того, щоб міг відібрати від ворога святе дерево. Та й Господь Бог допоміг йому у цьому святому ділі. Він відібрав від Хозроя святе дерево. Тоді одягнувся урочисто по-царськи, і хотів віднести дерево до церкви. Але ні кроку не міг зробити. Лише тоді, як скинув зі себе царські одежі, і вбрався в жебрачий одяг, тоді без перепони заніс хрест Христовий до церкви.

ТРИДЦЯТЬ П'ЯТИЙ ДЕНЬ **Що розп'ятий Христос терпить на душі?**

Увійди думкою, як можеш найглибше, у Пресвяте Серце Христове. Там дивися та пізнавай, що Ісус Христос розп'ятий терпить. Насамперед терпить від ворогів насмішки, книпи та всякі зневаги. Святе Євангеліє так нам про це

каже: "А перехожі хулили Його, киваючи своїми головами, і кажучи: Ти, що руйнуєш храм Божий і в трьох днях його відбудуєш, спасися сам. Як Ти син Божий, зійди з хреста. Так само і первосвященики, насміхаючися з книжниками і старшиною, казали: Інших спасав, себе не можеш спасти? Коли Він Цар Ізраїльський, нехай зійде тепер з хреста, і увіримо в Нього. Уповав на Бога, Нехай спасе тепер його, коли хоче; бо сказав, що: Я син Божий. Також і розбійники, що були з Ним розп'яті, тлумили з Нього" (Мт. 27. 34-44). Ой, який же важкий біль пройшов Те Пресвяте Серце. Те Серце виявляло їм тільки любов, а вони тепер насміхаються собі з Нього. Ісус прийшов їх спасти, а вони Його повісили на хресті. За безконечну Його любов відплачуються Йому такою страшною погордою. Мабуть, нема більшого болю, коли хтось за любов є погорджений. Пам'ятай, що як ти таке переживатимеш, то не сумуй. Пригадай собі тоді Ісуса, повішеного на хресті. Коли важкий біль стискає серце, тоді, як воно за любов отримує невдяку від звичайного людини, то значно більше мусить воно відчутти невдячність від приятеля. Провірена любов на приятелі — це щось таке болюче, таке хвилююче, вона так важко ранить серце, що цього ніхто в світі не може виказати. Це знає лише той, що відчув, однак виказати це іншому він ніяк не зможе. А тепер роздумуй над тим, що Христове Серце відчуло від своїх приятелів; що воно зазнало від тих, яких Він дуже полюбив, а це від своїх учнів, апостолів. Апостоли були невідступними товаришами Ісуса. Він відкривав їм таємниці свого Серця; Він дав їм дар виганяти бісів, творити чуда. А як вони за те відплатили Йому? Як? От поглянь: Юда зрадив Йому, продав Його ворогам. "Навіть чоловік, що мирно жив зі мною, на котрого я уповав, котрий їв хліб мій, велику підняв проти мене зраду". Петро, князь апостолів, Голова Церкви, Його відрікається, інші апостоли утекли. Саме на те скаржиться Ісус через пророка Давида: "Покинули мене тепер" (Пс. 16, 11). Що за страшний біль мусив Ісус терпіти! Залишилися з Ісусом при хресті лиш Його Пресвята Мати, св. Іван і кілька вірних осіб. Вони стояли мовчки. Але їх серця роздирав тяжкий біль на вид такої муки Сйасителя. Це була єдина потіха для Христа. Але й те ще гірше боліло, що Ісус бачив свою улюблену Матір, убиту важким горем. Пречиста Діва Марія тепер відчула ті пророчі слова, що їх висказав Симеон в Єрусалимській святині: "А твою душу принижене меч" (Лк. 2, 35). Ісус знав, Він бачив той біль своєї Матері - та не міг допомогти. Чому? Воля предвічного Отця була, щоби й Вона випила чашу гіркоти ДО дна. Вона ж є Царицею Мучеників. Ісус терпів, Пречиста Діва терпіла, отже, найсвятіші особи, які лише могли у муках Ісуса Христа коли-небудь бути на землі, терпіли і дуже важко терпіли, а ми не хочемо перетерпіти малесенької прикрості. О, який це для нас сором. Проси

тих осіб ласки терпеливості. Та ще не кінець тому терпінню Ісуса. Ісус терпів ще щось, що пронизувало Його Пресвяте Серце. І що ж таке? Він бачив, що з тих Його важких мук багато людей не будуть користати. Він прийшов спасти світ. Він всю свою Кров пролив за спасіння світу. Він пролив свою Пресвяту Кров за всіх людей і за тих, що жили спочатку, і за тих, що тоді жили, і за тих, що будуть згодом жити — за всіх людей без винятку. А однак Він знав, -Він бачив тієї хвилини, що Його Кров для багатьох буде даремно пролитою. Він знав, що незважаючи на те, багато хто піде на вічну загибель з власної вини. Так, Він це знав. А однак Він так дуже бажав їх спасти, що приливав за них усю свою кров. Ой, це дуже боляче. Цього болю ніхто не може відчутти. Душе, душе християнська! Не одна людина зазнає розчарування в любові. Та його серце через те кривавиться. Його серце болить, важко болить. І він тоді нарікає. Чому? Бо не роздумує над болями Христа Господа. Бо не заглиблюється в серце Христа розп'ятого. Ісус Христос терпів від ворогів, що так страшно взялися до Нього, на яких Він через пророка скаржився: "Оточили Мене воли многії, бики тучні обступили Мене. Порозкривали на Мене уста свої, наче лев, що пориває і реве. Як вода, я розлився, і розсипалися всі кості мої, серце моє стало наче віск, що тане всередині утроби моєї". (Пс. 21, 13-16). Він терпів також і від найбільших своїх приятелів, а чи нарікає, чи жаліється? Ні. Ані одним словом не відізветься. А це зробив для тебе. Він дав тобі цим приклад, як ти маєш в таких випадках поступати. І тобі доведеться нераз щось потерпіти і від своїх, і від чужих. І ти нераз потерпиш від тих, що повинні тебе любити. Не нарікай, не гнівайся на них. Але тобі прикро через те. Так, прикро. Але маєш приклад Христа Господа.

Постановлення: Буду терпеливо зносити прикрощі як від своїх, так і від усіх інших.

Приклад: Св. Петро, мученик з Чину Св. Домініки (1242р.) був сином родичів, що належали до ересі альбігензів. Він постановив собі навернути тих єретиків до католицької віри. У своєму житті терпів він чимало від людей. Одного разу скаржився перед Господом Ісусом: "Господи Ісусе, що злого зробив я людям, що мене так переслідують?" Тоді появився йому Ісус Христос із хрестом на рамені, і сказав: "Петре, а що я злого зробив людям, що мене розп'яли на хресті?"

ТРИДЦЯТЬ ШОСТИЙ ДЕНЬ

За кого і з якою любов'ю Господь Ісус терпить на хресті

Зверни увагу насамперед, за кого Господь Ісус так багато терпить на хресті і дай відповідь собі: терпить за мене і за мої гріхи, бо це, що каже св. Павло:

"полюбив мене і дав самого себе за мене" (Галат. 11,20), можеш і ти про себе сказати. Приглянься до ран Господа Ісуса, і запитай Його. Він відповідь тобі. Господи Ісусе, за що терпиш ти рани Твоїх :Ніг? За гріхи ніг твоїх, котрі не хотіли ходити дорогою Божих Заповідей, а лише ходили манівцями гріхів. За що, Господи Дусе, терпиш болючі рани своїх рук? За гріхи рук твоїх, котрі були такими лінивими до праці на хвалу Божу, а такими швидкими до гріха. Скажи мені ще, Господи Ісусе, чому Твоя голова поколена терновим вінцем, чому так багато терпить Твоє Серце? А чи ж ти не пригадуєш собі твоєї гордості, - відповідь тобі Христос, - та тих найогидніших своїх думок? Чи ти забув, що твоє серце було кузнею найпереворотніших намірів і найбрудніших почуттів? Отож за гріхи твоєї голови і твого серця терпить голова моя і серце моє. О так, Господи Ісусе, тепер стають мені перед очима всі мої гріхи, всі мої поступки. Я тепер сердечно за них жалію, прости мені, Господи Ісусе. Із прірви, в яку ті гріхи кинули мене, кличу до Тебе: Мій Ісусе, милосердя! Зверни увагу, з якою любов'ю терпить Господь Ісус ті муки за тебе. Тут справджується це, що улюблений учень, св. Іван, каже про любов Господа Ісуса: "Полюбивши своїх, що були на світі, до кінця їх полюбив" (їв. 13, 1). Це значить, що хоча був Богом, не міг нам показати більшої любові. Ісус Христос каже: "Більшої від цієї любові ніхто не має, щоб хто свою душу поклав за своїх приятелів" (їв. 15, 13). Приглянься до Ісуса, що висить на хресті, каже св. Вернард, як там, у цілій Його поставі, пробивається любов до тебе, мовби хотіла тебе притиснути до Найсвятішого Серця. Голова похилена вниз, ніби хотіла скласти поцілунок на твоєму чолі. Серце пробите списом, якби через цю видиму рану хотіло тобі показати невидиму рану, котру Йому завдала твоя злість. Чи можливо, любий християнине, щоби ти для Господа Ісуса не хотів нічого перетерпіти, щоб ти не мав любити цілим своїм серцем того Серця, що зранене з любові до тебе?

Постановлення: Перед образом Серця Ісусового запалю в п'ятницю свічку, або помолюся на Його честь.

Приклад: Замість прикладу, скажу тобі кілька слів про терпіння Христової муки. Цв'яхи, якими Господа Ісуса прибито до хреста, відшукала св. Єлена. Один з них є в катедрі меделянській, а другий - в короні ломбардських королів. Ту корону зроблено в IX столітті, а зберігається вона в катедрі в Монса. Інші цв'яхи, які показують, скуті на подобу правдивих і до правдивих доторкнені. Списа, яким пробито Христовий бік, зберігають в Римі, в базиліці св. Петра. Вістря ж того спису отримав св. Людвик, французький король, від Бальдвіна, короля латинського. Св. Людвик умістив його разом із терновим вінцем у своїй каплиці в Парижі. На честь цих святих пам'яток

установила західна Церква свято в п'ятницю після першої неділі Великого посту.

ТРИДЦЯТЬ СЬОМИЙ ДЕНЬ ***Про сім слів Господа Ісуса (Початок)***

Уяви собі Господа Ісуса, коли Він висить на хресті. Хрест - це амвон великого поучителя; слухай Його науки. Сім слів лише сказав Господь Ісус, висячи на хресті, але ті слова є ніби сім параграфів Його постаменту, ніби сім променів Божої мудрості, ніби сім книг, повних для нас науки й втіхи. Злість людська зробила все, на що лише можна було спромогтися, щоби Господа Ісуса обдерти з честі, відібрати здоров'я, позбавити Його життя. Господь Ісус міг знищити своїх ворогів одним лише словечком. Та Він їм прощає, за цих молиться: "Отче, прости їм, бо не знають, що роблять!" (Лк. 23, 34). З цього наука для нас така: щоб ми не гнівалися, не мстилися на наших ворогах, і щоб ми їм завжди прощали. Біля хреста Христового висіли два розбійники, один злий (Гезмас), другий добрий (Дизмас). Розбійник злий хулив Господа Ісуса, а добрий захищав Його: "А другий у відповідь картав Його, і сказав: Чи ти не боїшся Бога, коли теж засуджений. А ми засуджені справедливо, бо достойну кару за наші діла приймаємо; та цей ніякого зла не вчинив. І говорив Ісусові: Згадай мене, Господи, коли прийдеш у Своє царство. І сказав йому Ісус: Істинно кажу тобі, сьогодні ж будеш зі Мною в раю" (Лк. 23, 40 - 43). Зверни увагу, який милосердний є Господь Ісус для каючого грішника, якщо він щиро навертається до Господа Бога. Але свого навернення не відкладай на останній час, як той розбійник. Він для тебе є прикладом, щоб ти задля своїх гріхів не впав у розпуку: однак є також прикладом, щоб ти не уповав надмірно на Боже милосердя, що й тобі вдасться так легко одержати небо, як тому розбійникові, - каже св. Августин. Святе Євангеліє каже, що під хрестом Христовим стояла Мати, стояла зі серцем, пробитим мечем болю. Вид терпіння Ісуса Христа, наймилішого її серцю, таким болем наповнив Царицю Мучеників, що на думку отців Церкви, всі люди повмирали б, якщо той біль розділили б між ними. В тому болю Найсвятіша Діва Марія стала нашою спільною Матір'ю: "І, стояли при хресті Ісусовім Мати і сестра Його Матері Марія Клеопова і Марія Магдалина. Ісус же, побачивши Матір і учня, що стояв, сказав Матері Своїй: Жінко, це син твій. Відтак сказав учневі: Це Мати твоя" (їв. 19, 25-27). Св. їв, стоячи під хрестом, представляв увесь рід людський, для котрого Господь Ісус створив Марію Діву нашою Матір'ю, а нас — дітьми Марії. Як же вдячні повинні ми бути Ісусу Христу за цю заповідь, якщо залишає нам наймилішу, найкращу матір, яка кожного з нас більше любить, ніж усі

матері разом можуть любити своїх дітей. Чи ми любимо Марію так сильно, як вона нас любить?

Постановлення: Буду просити Господа Ісуса набожності до страждальної Матері Божої.

Приклад: Замість прикладу, подам тобі кілька подробиць про рештки з терпіння Господньої муки. Напис хреста Ісуса Господа зберігається донині в церкві Божого Гробу в Єрусалимі. Це дерев'яна таблиця, на котрій Пилат написав по-грецьки, по-латинськи і по-єврейськи: Ісус Назарянин, цар Юдейський. Губку, з якої подано Господу оцет, умістив Людвик з іншими мощами в своїй каплиці в Парижі. Плащениця, в яку було загорнене тіло Господа Ісуса, зберігається в катедральній церкві в Турині.

ТРИДЦЯТЬ ВОСЬМИЙ ДЕНЬ

Про сім слів розп'ятого Ісуса Христа (Закінчення)

Господь Ісус потонув у морі болів. Тому сказав: "Боже мій, Боже мій, чому Ти Мене покинув?" Ісус Христос не нарікав. Ні. Він лише тим показав, який страшний Його біль. Інші святі отримували в своїх терпіннях від Господа Бога великих утіх. Ісус Христос не мав жодної потіхи, ані жодного полегшення. А все те допустив Він на Себе з любові до нас. Тут справді видно ту безодню Його любові до нас. "Спраглий", - закликав Господь Ісус. Але це слово не так стосувалося великої фізичної спраги, яка дійсно палила Його зсередини, а швидше стосувалась бажання Його душі. Він бажав більше терпіти для нас, бажав, щоб ми більше Його любили. Св. Лев каже, що та спрага має своє джерело в любові. Ах, скільки разів гляну на Твій хрест, Господи Ісусе, і дивлюся на ті руки, до мене протягнені, здається мені, що чую Твій голос: "Спраглий, щоб ти більше мене любив". Чому, ах чому моя любов до Тебе така збайдужіла?! Невдовзі перед смертю закликав Ісус Христос: "Звершилося". Сповнилося пророцтво, завершилася людська злість, осягла своєї вершини: завершилася любов Спасителя, завершилося наше відкуплення. Душе моя, чи ж залишишся надалі байдужою до такого безміру любові? Святе Євангеліє каже, що Ісус Христос, "закликавши великим голосом, сказав: Отче, в руки Твої віддаю духа мого. А це сказавши, умер" (Лк. 23, 46). Св. Атанасій, замислюючись над цими словами, твердить, що цими словами вручив Ісус усіх вибраних Предвічному Отцю, і просив для них щасливої смерті. Євангеліє продовжує: "І ця завіса церковна роздерлася на дві частини, зверху донизу, і земля затряслася, і скелі розпалися, і гроби відкрилися, і багато тіл святих, що поснули, повставали". (Мт. 27, 51-52). "І настала тьма по всій землі" (Лк. 23, 44). Глянь, душе моя, як вся природа покривається жалобою на вид смерті Господа Ісуса; а ти одна

мала б бути байдужою? Це неможливо! І для тебе, душе моя, закінчиться час терпіння, закінчатся хвороби, закінчиться убогість, закінчиться переслідування, бд на цій долині сліз усе промине. Пам'ятай, однак, що наскільки будеш подібною до терплячого Господа Ісуса на землі, настільки будеш подібною до возвеличеного в небі.

Постановлення: Дивлячись на хрест, зітхну, і скажу: Мій Господи Ісусе, прошу Тебе щасливої смерті.

Приклад: Св. Іван Гва'льберт (1076р.), що походив зі знаменитої французької родини, вибрав собі військове життя. Один родич убив його рідного брата. У велику п'ятницю, як святий ішов зі своїм відділом війська, зустрів у тісній вуличці убивцю. Уже підніс шаблю і хотів його убити. Але коли побачив, що він хреститься, з пошани до того святого знаку, опустил шаблю, і пішов собі далі, а убивцю залишив у спокою. Згодом увійшов до церкви і став молитися. Ураз побачив, як Ісус Христос нахилив до нього Свою голову. Так його те зворушило, що він покинув військове життя, і вступив до монастиря. Відтак і сам заклав один Чин за уставами св. Венедикта. Господь Бог дав йому ту ласку, що знаком св. Хреста тьорпв чуда.

ТРИДЦЯТЬ ДЕВ'ЯТИЙ ДЕНЬ **Ісус Христос знятий з хреста Стація XIII**

Уяви собі, як безбожники допускаються зневаги ще над тілом Господа Ісуса. І от «один із вояків списом пробив Його ребро, і одразу вийшла кров Його і вода» (Ів. 19, 34). Господь Ісус хотів цим показати нам, що з любові до нас вилив останню краплю Найсвятішої Крові зі Свого Серця. Його Серце стає для нас джерелом усіх ласк, прибіжищем у небезпеках, небесною брамою. Хто ж не буде почитати і любити цього Серця, зраненого Любов'ю до нас?! «Пізно увечері прийшов багатий чоловік із Ариматеї на ім'я Йосиф, що й сам був учнем Ісуса. Він приступив до Пилата і просив тіла Ісусового. Тоді Пилат звелів дати тіло» (Мт. 27, 57-58). Уяви собі, як Йосиф і Нікодим, що також прийшов, і святий Іван перед очима невіст ставлять до хреста драбину і з найбільшою почесною знімають мертве тіло Господа Ісуса. Зверни увагу, як кладуть на лоно Божої Матері, котра присіла під хрестом. Кого ж цей вид не зворушить до сліз... Мати тримає на своїх руках Єдиного Сина, і заливається гіркими сльозами. О Мати, джерело любові, дай мені часточку свого жалю, щоб і я ревно з Тобою заплакав. Кілька днів тому Ісус був найкращий із синів людських, а нині Він є мужем болю, смерті за наші гріхи. Яких почуттів зазнавало найчутливіше Серце найчутливішою з Матерів, коли виймала цвяхи з рук і ніг, коли знімала терновий вінець з

Його голови, коли змивала Кров, коли бальзамом умивала рани свого Ісуса. Свята Мати, зроби це, прошу, щоб я міг носити рани Ісусові глибоко в моєму серці! Християнська віра дає нам страждальну Матір Божу зі семи мечами, вбитими в її Серце. Ті сім мечів нагадують нам сім болів її життя і ставлять нам це запитання: чому Господь Бог зіслав стільки болів на свою Найсвятішу Матір? Вона була Найсвятіша на землі. Її Господь Бог за те полюбив. Чому ж до цього допустив? На це маємо відповідь у Святому Письмі, що кого Господь любить, того наділяє всілякими хрестами. Отже, і ти, коли тебе Господь Бог випробовує, не падай у розпач, а пригадай собі слова архангела, що їх сказав був до Товії: «Тому що ти подобався Богу, треба було, щоб спокушала тебе спокуса» (Товія, 12, 13). О Мати страждуща, випроси мені в терпіннях ласки терпеливості.

Постановлення: Як буде в моїй силі, намагатимусь, щоб при дорозі було поставлено або відновлено хрест. В іншому випадку відправлю Хресну дорогу.

Приклад: Немає гірше, ніж слабкість, а ще гірше, коли захворіє матір або батько, котрий своїми руками утримує цілу родину. З одного боку, іде тоді все у парі: біда і голод. От таке сталось Нюю з бідною родиною. Треба було на ліки та й дітям, а тут не було звідки взяти, біда та й годі. Аж побожна мати почала молитися до Пресвятої Диви Марії страждучої. Щодня клякала з дітьми перед її образом і заливалася слізьми, просячи допомоги в важкому нещасті. І що ж? після кількох днів гарячої молитви почав хворий батько приходити до себе. Той, що його вже лікарі записали на другий світ, виздоровів і піднявся, та ще більше – отримав добру роботу, виплатив борги. Так допомагає Пречиста Діва страждущим, бідним. Прибігай же і ти, брати, до неї, коли хвороба звалить кого на постіль, або коли яке нещастя, горе трапиться в твоїй хаті – Пречиста Діва тоді тобі допоможе.

СОРОКОВИЙ ДЕНЬ **Поховання Господа Ісуса Стація XIV**

Найсвятіша Мати знала, що з цими найдорожчими мощами, з тілом Свого Сина, яке тепер тримає на руках, мусить розлучитися. "Прийшов же і Шкодим, що бувало приходив перший до Ісуса уночі, несучи змішане мирро й алое фунтів зі ста" (Ів. 19, 39), щоб набальзамувати тіло Ісусове. Святе Євангеліє каже, що: "Йосиф, узявши тіло, обвив Його чистою плащеницею і поклав його в своїм новім гробі, котрий висік у скелі і привалив великим каменем до дверей гробу, і відійшов" (Мт. 27, 59-60). Уяви собі, як ті святі учні Ісуса Христа і невісти приходять до Матері Божої, щоб взяти тіло свого Учителя. Глянь, як Найсвятіша Мати цілує востаннє мертве і холодне тіло

Сина, як це мертве тіло, намащене пахощами, несуть до гробу. За тілом іде Мати Божа. Ніяка мати не йшла так за своїм Єдином Сином, як ця Мати. Слухай глухого звуку з гробу, де кладуть Господа Ісуса. Слухай звуку великого каміння, яким закривають гріб, слухай ці болючі зітхання і гіркі жалі, що . видобуваються з грудей Найсвятішої Матері; слухай плач учнів і побожних невіст. Заплач, як можеш, над болем Найсвятішої Діви Марії, серце котрої пробив сьомий меч. Дотепер мала Вона бодай мертвого Ісуса, тепер і цей скарб втратила. Св. Іван, непорочний і улюблений учень, котрому Ісус Христос на хресті віддав в опіку Непорочну Матір, бере під руку Найсвятішу Матір, котру покидають сили, і спроваджує з Голгофи. Яка зміна для Тебе, о страждуча Мати, - кличе св. Вернард, - маєш Івана, місто Ісуса, слугу, місто Пана, учня, місто Учителя, сина Заведея, місто Сина Божого, чоловіка, місто правдивого Бога. Найсвятіша Мати не скаржиться, не нарікає в цих болях, але погоджується з волею Господа Бога, щоб дати нам приклад, як через хрест іти до неба.

Постановлення: З любові до розп'ятого Господа Ісуса, до страждучої Матері буду розважати з цієї книжки.

Приклад: Нехай тебе, любий приятелю, не переслідують терпіння і ганьба хреста, якщо Господь Бог буде тебе в житті вести тернистою дорогою. Бачиш, що Ісус Христос і Найсвятіша Мати йшли цією дорогою. "Хто сіє в сльозах, жатиме в радості". Прийде час останнього суду і хрест Христовий засяє славою. "І тоді з'явиться знак Сина Людського на небі, і тоді заголосять всі роди землі, і побачать Сина Людського, як ітиме на хмарах небесних із великою силою і славою" (Мт. 24, 30). Тоді від'єднає Господь Ісус ворогів хреста від тих, котрі Його люблять. І підуть ті в огонь вічний, а ці - до неба, місця слави і щастя.

